TIETÄJÄ

TEOSOFINEN AIKAKAUSKIRJA

4:s v. Helsingissä, Helmikuun 15 p:nä 1908 N:o 2.

TEOSOFIA JA TEOSOFINEN SEURA.

II.

Kun teosofian vanha sanoma taas julistettiin maailmalle, oli sen merkitys juuri siinä, että se oli vakuutuksena vastapainoksi kieltämykselle. Missä tiede alkoi huutaa „agnostisismi“, siinä teosofia tuli lausumaan julki „gnostisismin“. Samaan aikaan nämä kaksi ajatussuuntaa syntyivät nykyiseen maailmaan, ja teosofian, ylevän tiedon uusi julistus tuli vastauksena näkymättömistä maailmoista tieteen tietämättömyydelle. Se tuli oikeaan aikaan, se tuli oikeassa muodossa, niinkuin kohta saamme nähdä; mutta kaikkein tärkeintä oli, että se tuli sillä hetkellä, jolloin tiede ylpeili epätietonsa voitosta. Tätä ikivanhaa totuutta oli siis teosofia tullut julistamaan nykyajalle. Ja katsokaa, kuinka maailma on muuttunut siitä kun se ensiksi tuotiin ilmi! Tuskin nyt enää tarvitsee tuota vakuutusta kuuluttaa, niin yleisesti se on tullut hyväksytyksi. Nyt on sangen vaikeata ajatella vuoden 1875 aikoja ja käsittää, kuinka silloin ajateltiin ja tunnettiin. Minä voin sen muistaa, koska elin sen ajan keskellä. Vanhimmat teistä voivat sen samasta syystä muistaa. Mutta te nuoremmat, jotka olette alkaneet ajatella ja tuntea myöhemmin, jolloin tämä aate jo on tullut yleiseksi, te voitte tuskin käsittää, kuinka suuri muutos on tapahtunut ajattelun ilmapiirissä näinä viimeisinä 32 vuotena. Jos nyt sanotte: „Ihminen voi tuntea Jumalan“, kuuluu vastaus: „Niin tietenkin“. Mutta 32 vuotta sitten oli vastaus: „Ei mitenkään“. Tämä mielipiteen vaihdos nähdään nyt kaikkialla kautta maailman eikä ainoastaan niissä henkilöissä, jotka itsepintaisesti pitivät kiinni sokeasta uskosta

ja epätoivoisesti turvautuivat siihen kuin viimeiseen turvapaikkaan, mikä pelastaisi materialismiin hukkumasta. Se tunnustetaan nyt joka puolella; kirjallisuus on sitä täynnä; merkittävä seikka on esim. että muutamia kuukausia sitten *The Hibbert Journal*, joka sisältää niin paljon edistynyttä ajattelua päivän kysymyksistä ja johon piispat, arkkipiispat ja oppineet kirkonmiehet kirjottavat — että siis tuo lehti kiinnitti lukijainsa huomion „Hinduismin Jumal-aatteen merkitykseen". Ja sen ainoa merkitys ihmiselle oli tämä: että ihminen on Jumala ja sentähden voi tuntea Jumalan. Kirjottaja huomautti, että tämä on ainoa perustus, jolle meidän päivinämme horjumaton ihmishengen uskontemppeli voidaan rakentaa. Tämä on tulevaisuuden uskonto, Jumalallisen Itsen uskonto; tämä on yleismaailmallinen, kaikkiallinen uskonto, ja nykyään elävät uskonnot tunnustetaan tämän ainoan mahtavan, yleisen ja ylimmäisen uskonnon haaroiksi eli lahkoiksi. Sillä niinkuin kristinuskossa nyt on monta lahkoa ja monta kirkkoa, niinkuin hinduismissa on monta lahkoa ja koulukuntaa, ja niinkuin jokainen muukin suuri maailmanuskonto on jakautunut eri tunnustuksiin omassa piirissään, näin on oleva — hyvin luultavasti tämän vuosisadan lopulla — kaikkien uskontojen laita. Silloin on oleva vain yksi uskonto — Jumalan tunto — ja kaikki „uskonnot" ovat tuon suuren mahtavan nimen alaisia lahkoja.

Ja sitten luonnollisesti tästä tiedosta on versova suuri joukko muita tietoja, sitä palvelevia, ja siksipä teosofisessa kirjallisuudessa niin paljon kuulette puhuttavan muista maailmoista, fyysillisen maailman takaisista, maailmoista, jotka vielä ovat aineellisia, vaikka niiden aine on hienompaa laatua. Kaikki tuo mitä luette astrali-, mentali- ja buddhi-tasosta j. n. e. kaikki nämä alemmat tiedot saavat luonnollisen paikkansa tämän ylimmäisen tiedon kasvannaisina, vesoina. Te kysytte kohta: „miksi niin?" Jos olette todella jumalallisia, jos Itsenne on sama Itse, jonka osittaisia ilmestyksiä maailmat ovat, niin on helposti nähtävissä, että teidän Itsenne, kehittäessään ilmi jumalalliset voimansa ja muovaillessaan ainetta, jonka se itseensä liittää tullakseen yhteyteen kaikkeuden eri osien kanssa, että siis tuo Itse, luodessaan itselleen ruumiita, kykenee tuntemaan kaikki maailman aineelliset kappaleet, aivan kuin te tunnette fyysillisen tason oliot fyysillisen ruumiinne kautta. Kaikkialla on näet sama järjestys: teidän aistimuksianne ei saa aikaan ainoastaan ruumis — nim. se joka välittää yhteyden teidän ja fyysillisen maailman kanssa — vaan Tietäjä teissä saattaa teidät tietämään, käsityskyky, joka on

tajuntaa eikä ruumista. .Kun tajunta sammuu, ovat kaikki tajunnan elimet jälellä, yhtä täydellisinä kuin konsanaan ennen, mutta Tietäjä on ne jättänyt ja hänen kerallaan katoaa tieto. Mutta siinä tilassa, joko sitten tainnoksessa, pyörtymyksessä, unessa tai kuolemassa, fyysillisen ruumiin täydellinen koneisto tulee hyödyttömäksi, kun työtätekevän mestarin käsi sen jättää. Ruumis on vain hänen työaseensa, jolla hän vaikuttaa ulkopuolisen maailman kappaleihin; ja sillä hetkellä kun hän sen jättää, on se vain ainekasa, tuomittu riutumaan, häviämään. Mutta samaten kuin hänellä on tämä ruumis tiedon hankkimiseksi täällä, niin on hänellä muita ruumiita muualla, ja kaikissa maailmoissa hän voi tietää, hän, joka on Tietäjä, ja kaikki maailmat ovat rakennetut tiedon esineistä, joita hän voi havaita, tutkia ja käsittää.

Se maailma, johon tulette käytyänne kuolon portin kautta, on ympärillänne jo täällä, joka hetki elämässänne, mutta ette tiedä siitä, sentähden että tiedon välineenne eivät vielä ole tulleet täydellisiksi ja käyttökelpoisiksi. Ja taivaallinen maailma, johon siirrytte tuosta ensimäisestä maailmasta, välitilasta, on nyt jo ympärillänne, vaikkette siitä tiedä, kun tarpeelliset tiedon aseenne eivät vielä ole valmiit. Ja sama on laita vielä korkeampien maailmoiden: niidenkin tuntemi-nen on mahdollinen, koska Tietäjä on te itse ja on Jumala. Te voitte luoda tiedon välikappaleita oman viisautenne ja oman tahtonne mukaiset.

Sentähden teosofia käsittää koko tämän laajan tiedonalan ja se on kaikkineen teille kuuluva, te saatte mielenne mukaan sitä hallita. Siksipä pitäisi teosofian olla teille oman Jumaluutenne julistus, mitä kaikkea siihen sisältyneekin. Kaikki tieto, mikä on saatavissa, kaikki tutkimukset, mitä voidaan tehdä, ovat tämän suuren järjestön osia. Ja syy, miksi kaikki maailman uskonnot opettavat samaa, kunhan vaan osataan erottaa niiden opetusten pääsisältö siitä muodosta, johon ne ovat sen kulloinkin pukeneet, syy, miksikä ne kaikki opettavat samaa, on se, että ne kaikki antavat tiedon katkelmia muista maailmoista ja nämä maailmat ovat todellisempia kuin tämä, jossa nyt olemme. Kaikki ne opettavat samoja perustotuuksia, samoja siveellisiä perusaatteita, samoja uskonoppeja, ja käyttävät samoja menettelytapoja, jotta ihmiset voisivat tulla muiden maailmoiden yhteyteen. Sakramentit eivät kuulu yksinomaan kristikunnalle, niinkuin joskus luullaan; joka uskonnolla on sakramenttinsä, muutamilla useampia kuin toisilla, mutta kaikilla on ainakin joku. Mitä on nimittäin sakramentti? Se on todellisen luonnossa löytyvän vastaavai-

suuden maallinen, fyysillinen esitys, eli niinkuin Englannin kirkon katkismus sanoo: „Sisäisen ja henkisen armon ulkonainen ja näkyvä merkki“. Tämä on oikea määritelmä. Sakramenttiin kuuluu sisäinen ja ulkonainen puoli eikä saa kumpaakaa lyödä laimin. Ulkonainen puoli suhtautuu sisäiseen ja on oikea keino korkeamman koskettamiseksi eikä ainoastaan vertauskuva, niinkuin muutamat luulevat. Menneisyyden suuret kirkot ja uskonnot pitivät aina kiinni tästä sakramentin todellisuudesta ja tekivät siinä oikein. Ainoastaan varsin viimeisinä aikoina ja verrattain pienessä kristittyjen piirissä on sakramentti tullut pelkäksi symboliksi, olematta enää elävän jumalallisen voiman tiehyeenä. Ja paljon menettää se ihminen, joka uskonnostaan kadottaa tämän sakramentin perusaatteen: sillä se on yhdysside henkisen ja fyysillisen välillä, kanava, josta henkinen virtaa fyysilliseen käyttöneuvoon. Tämän vuoksi panevat kaikki uskonnot niin paljon arvoa sakramentteihin ja tunnustavat niiden todellisuuden ja niiden palvelukset ihmiskunnalle.

Ja sama on laita monien muiden jumalanpalvelusmenojen, jotka ovat kaikille uskonkunnille yhteisiä. Soiton käyttö esim. saattaa ruumiit sellaiseen vireesen, että henkinen voima voi niiden kautta ja niissä ilmetä. Sillä aivan kuin orkesterissä soittokoneet ovat viritettävät saman äänen mukaan, niin on teidänkin saatettava eri ruumiit sellaiseen sopusointuiseen väreilyyn, että henkinen voima niiden kautta voi tulla korkeammalta tasolta alemmalle. Se on todellista virittämistä, sopusointuisten värähtelyjen aikaansaamista, ja ero sointuvien ja epäsointuisten väreilyjen välillä on tältä kannalta nähtynä tämä: kun kaikki ruumiit väräilevät samaten, niin kaikki niiden osaset ja näiden välimatkat vastaavat toisiaan, niin että tulee olemaan ensin kiinteitä osia, sitten välipaikkoja, sitten taas kiinteitä ja niin edelleen kautta kaikkien ruumisten. Sitävastoin ruumiit tavallisessa tilassaan eivät sovi yhteen tällä tavoin, vaan yhden välipaikka tulee vastaamaan toisen kiinteätä osaa ja väräily tukkeentuu. Kun käytetään sellaisia mystillisiä säveleitä, joita hinduismi kutsuu mantroiksi, vaikuttavat ne ruumiissa muutoksen ensinmainittuun tilaan, ja siten voi ihmiseen tulla voimaa ulkoapäin ja hänessä olevat voimat voivat vuotaa muihin. Siinä on säveleen merkitys. Voitte koneellisesti saada aikaan tuloksen, johon muuten olisi vaadittu tavaton tahdonponnistus, ja tietävä ei koskaan kuluta enemmän voimaa kuin on välttämätöntä aikomuksensa toteuttamiseksi; okkultisti — joka on viisas monella tasolla — käyttää aina helpointa keinoa silmämääränsä saavuttamiseksi.

Tästä syystä siis käytetään soittoa eli mantroja kaikissa uskonnoissa. Pytagoras harjotti soitantoa valmistaakseen opetuslapsiaan opetuksiaan vastaanottamaan. Kreikkalais- ja roomalaiskatolinen kirkko käyttävät kumpikin erityisiä soiton muotoja vaikuttaakseen erikoisella tavalla kuulijoihin. Te epäilemättä kaikki tiedätte, että muutamanlaisella soitolla on tuntuva vaikutus teihin, että se kohottaa teitä korkeammalle kuin voisitte omin neuvoin nousta. Jopa tietämättömien kristillisten seurakuntien virsissäkin on jotain vaikutusta, niin että ne nostavat kuulijat korkeammalle tasolle, vaikka niillä ei olekaan paljon mantran todellista luontoa. Kaikkia näitä asioita käsittelee teosofia tieteellisesti — siinä on suuri määrä tietoa, mutta kaikki on lähtenyt siitä alkuperäisestä päätelmästä, että ihminen voi tuntea Jumalan.

Nyt on selvää, että tuossa kaikessa ei ole mitään, jota ei mihin uskontoon hyvänsä kuuluva voisi ottaa vastaan, voisi tutkia. En tarkota, että hän hyväksyisi kaikkea, mitä joku teosofi sanoo, vaan tarkotan, että tämä tieto on senlaatuista, että hänen on hyvä sitä tutkia ja itsellensä siitä omistaa niin paljon kuin hänen järkensä ja intuitsioninsa sallii. Muuta hänen ei ole tarvis tehdä kuin — tutkia. Kaikki tämä tieto jaetaan vapaasti kaikkialle: voitte ottaa, jos tahdotte. Teosofinen Seura, joka sitä lavealti levittää, ei vaadi itselleen omistusoikeutta siihen vaan suo sitä vapaasti kaikkialle. Kirjat, joissa paljon siitä on kirjotettuna, ovat yhtä helposti eiteosofien kuin teosofien saatavissa. Teosofisten tutkimusten tulokset julaistaan vapaasti, jotta ken haluaa voisi lukea. Seura tekee kaiken voitavansa saattaakseen koko tuon tiedon yhteisomaisuudeksi. Mistään ei todellinen teosofi enemmän ilostu kuin nähdessään teosofisten oppien esiintyvän jossain toisessa puvussa, jonkun toisen nimen varjossa, niin että sellaisetkin löytävät, joita ehkä pelottaisi sana „teosofia“. Niinpä kun huomaamme pappismiehen jakavan seurakunnalleen teosofista opetusta kristillisenä, sanomme me: „Katso, työmme kantaa hedelmää“. Ja kun tapaamme sellaisen, joka ei itseään kutsu teosofiksi, esittävän jotakin näistä totuuksista maailmalle, iloitsemme, koska näemme, että työmme tulee tehdyksi. Me emme halua panna sitä omaan laskuumme eikä lainkaan väittää sitä omaksemme. Se kuuluu jokaiselle, ken kykenee sen havaitsemaan aivan yhtä hyvin kuin sille, joka itseään kutsuu „teosofiksi“. Totuuteen on sillä ihmisellä omistusoikeus, joka voi totuuden nähdä, eikä ole mitään puolueellisuutta järjen eli hengen valtakunnassa. Ainoa todistus siitä, että hän on otollinen sitä saamaan, on hänen käsittämis-

kykynsä, ja ainoa syy, jolla hän voi vaatia valoa, on näkötaitonsa.

Tämä kenties teille selittää sen, jota muutamat pitävät outona seikkana seurassamme: meillä ei ole dogmeja. Emme sulje joukostamme ketään siksi, ettei hän usko teosofisia oppeja. Jäsen voi kieltää jokaikisen niistä, paitsi yleisen veljeyden, ja kuitenkin täydellä oikeudella pysyä piirissämme, Mutta tämä hänen oikeutensa perustuu juuri niille totuuksille, jotka hän kieltää, sillä jollei ihminen voisi tuntea Jumalaa, jollei joka ihmisen luonto olisi yhtä Jumalan kanssa, niin ei olisi mitään perustusta tai syytä siihen, että otamme hänet vastaan tai tervehdimme hänet veljeksemme. Mutta koska on ainoastaan yksi elämä ja yksi luonto, niin se, joka kieltää, on Jumala, samoin kuin se, joka myöntää. Senvuoksi jokaisella on oikeus tulla, mutta ainoastaan se, joka myöntää, tietää, miksi hän veljeänsä tervehtii; kieltäjä sitävastoin ei tiedä, miksikä hänellä on sija joukossamme. Ne meistä, jotka koetamme olla oikeita teosofeja, emmekä vain nimeksi, me käsitämme, miksi hän on tervetullut, ja se perustuu tähän terveesen aatteesen, että ihminen paraiten voi nähdä totuuden tutkimalla sitä eikä toistelemalla kaavoja, joita hän ei ymmärrä.

Mitä hyötyä on siitä, että ihmisen eteen pannaan uskonkappale ja sanotaan: „se täytyy sinun toistaa, ennenkuin voit tulla minun kirkkooni?“ Jos ihminen sen toistaa ymmärtämättä sitä, on hän ulkopuolella, vaikka kuinka koettaisitte saada häntä sisäpuolelle. Jos hän taas näkee tuon totuuden, ei tarvitse tehdä sitä jäsenyyden ehdoksi. Ja me uskomme, me Teosofiseen Seuraan kuuluvat, että koska järki voi menestyksellä työskennellä ainoastaan omassa vapaassa ilmapiirissään, voi totuus parhaiten tulla nähdyksi, kun ei mitään esteitä aseteta tutkimusoikeudelle. Meille on totuus jotakin niin korkeata, ettemme tahdo kenenkään käsiä sitoa määräämällä, kuinka tai missä tai miksi hänen on etsittävä. Nämä asiat tiedämme tosiksi — niin sanomme —, ja koska me tiedämme ne tosiksi, tulkaa keskuuteemme, vaikkette uskoisikaan niihin, ja harkitkaa itse, ovatko ne tosia vai ei.

Se joka tulee Seuraan uskomatta ja voittaa itselleen totuuden tiedon, on ansiokkaampi kuin herkästi uskova, joka kaiken ottaa vastaan muttei mistään totuudesta voi pitää lujasti kiinni. Me uskomme, että totuus ainoastaan etsimällä löydetään ja että todellinen side on totuuden rakkaus ja pyrkimys sen löytämiseen; jopa tämä on paljon täydellisempi side kuin yhteisen uskontunnustuksen toistaminen. Sillä tun-

nustus voidaan huulin toistaa, mutta totuuden todeksi näkeminen voi johtua ainoastaan järjestä ja hengestä, ja järjelle ja hengelle on lujempi perustus laskettavissa kuin huulten henkäykselle. Sentähden ei Seurallamme ole uskonkappaleita. Ei tämä silti merkitse, ettei se kannata mitään totuuksia, niinkuin muutamat luulevat. Sen nimi osottaa, mitä totuutta se kannattaa: se on Teosofinen Seura. Tämä näyttää sen tehtävän ja aseman maailmassa — se on Seura, joka väittää Jumalan tuntemisen mahdolliseksi; tämä on sen julistus, niinkuin olemme nähneet, ja kaikki muut totuudet, jotka tästä johtuvat, kuuluvat oppeihimme. Seura on olemassa näiden totuuksien tiedon levittämiseksi ihmiskunnan keskuuteen.

„Mutta“, sanonee joku teistä, „jos on totta, että kaikkialle ja'atte oppianne, että kirjotatte siitä joka miehen ostettaviin kirjoihin, mitä siinä tapauksessa hyödyttää olla jäsen Teosofisessa Seurassa? Emmehän jäseninä olemalla saa sen enempää kuin jäseninä olematta“. Tämä ei ole aivan totta, mutta otaksukaamme niin hetkeksi. Miksi tulisitte Seuraan? Ei minkään vuoksi, jollei tuleminen teistä ole mitä suurin etuoikeus ja jollette halua olla tulevaisuuden ajattelun tienraivaajia. Ei ole mitään syytä siihen: se on etuoikeus. Emme pyydä teitä tulemaan, sanomme vain: „Tulkaa, jos haluatte, olemaan osallisia kunniakkaasta oikeudestamme! mutta jollette tahdo, pysykää poissa, ja me annamme teille kaikkea, mitä pidämme teille edullisena ja tarpeellisena“.

Se tunne, joka vetää ihmisiä Seuraan, on sama kuin sotilaalla rientäessään etumaisten riveihin taisteluun mentäessä. On näet sellaisia ihmisiä, jotka luonnostaan haluavat käydä eturintamassa vasten vaaroja, jotta muille olisi helpompi kulkea jälessä, kun voimakkaammat käsivarret ovat heille raivanneet tien. Tämä on ainoa syy, miksi teidän on Seuraan yhdyttävä: ei muuta. Älkää tulko „saamaan“, silloin varmasti petytte. Voitte ulkopuolellakin „saada“. Tulkaa antamaan, työskentelemään, yhtymään ihmiskunnan palvelijoihin, jotka valmistavat päivää uutta, jalomman tiedon — ihmisten henkisen veljeyden tunnustamista. Tulkaa, jos teissä on uranuurtajan henki eli vapaaehtoisen sotilaan, jos teistä on ilo raivata tietä kautta louhikon, jotta toiset voisivat kulkea tiedon kukkuloille sileämpää tietä, missä te olette edellä verisin jaloin ponnistelleet. Tämä on ainoa etu Seuraan yhtymisestä: voida tietää omassa sydämessänne, että tunnette tulevaisuuden ja autatte sitä pikemmin saapumaan kanssaihmisten onneksi; että työskentelette ihmiskunnan eteen; että olette Jumalan apulaisia, levittämällä tietoa Hänestä kaikkiin suuntiin; että

olette niiden joukossa, joita vastaiset vuosisadat tulevat kiitollisuudella muistelemaan, koska te näitte valon, kun kaikki muut vain pimeyttä, koska te huomasitte nousevan sarastuksen, kun muut luulivat, että keskiyö vallitsi. En tunne innostuttavampaa aatetta, en tunne ihannetta, joka korkeammalle ihmisen kohottaisi, toivoa, joka olisi näin loistava, ajatusta, joka olisi näin voimia antava, kuin tämä aate, että teemme työtä vastaisuuden puolesta, vielä tulematonta päivää varten. Paljon on vastaisina aikoina oleva niitä, jotka näkevät totuuden, syntymättömissä sukupolvissa on oleva monta, jotka syntymähetkestään asti saavat elää Jumalallisen Viisauden valossa. Eikö ole suurta tietää tätä edistävänsä? tuntea, että tämä suuri aarre on teille annettu ihmiskunnan rikastuttamiseksi, ja että vararikko on ohi ja rikkautta levitetään vapaasti joka taholle? Miten suurta on tietää, että ne tulevat polvet, jotka saavat valosta iloita, tuntevat vähäsen kiitollisuutta niitä kohtaan, jotka pimeinä aikoina toivat valon ja joiden usko Itseen oli niin luja, että he saattoivat luottaa, kun kaikki olivat heitä vastassa, jotka olivat niin varmoja jumalallisesta tiedosta, että saattoivat julistaa sen mahdollisuutta epäuskoiselle, agnostiselle maailmalle. Tämä on ainoa syy tulla etujoukkoon, ainoa syy yhtyä uranuurtajiin. Kovaa työtä ja vähän palkkaa, kovia sanoja ja vähän kiitosta, mutta tieto siitä, että työskentelette tulevaisuuden puolesta, ja että yhteistyössä Jumaluuden kanssa lopullinen voitto on varma.

Annie Besant.

DHAMMAPADA.

BUDDHANOPIN TIE.

Buddhalaisista pyhistä kirjoista ansaitsee erityistä huomiota *Dhammapada,* joka on yhtä lyhyt kuin ponteva ja kaunis esitys siitä siveydestä ja henkisyydestä, jota buddhalaisen opetuslapsen jokapäiväisessä elämässään tulee tavotella. Nimi Dhammapada on vaikea kääntää; oppineetkaan eivät ole siitä yksimielisiä. Max Müller, jonka englanninkielistä käännöstä suomennoksessamme noudatamme, kääntää sen sanoilla „hyveen tie“, siis samalla tavalla kuin viime vuonna suomensimme kiinalaisen Tao-te-king'in, ja epäilemättä Dhammapada voidaan siten kääntää, sillä palisana „dhamma“ (sanskr. dharma) merkitsee m. m. „hyve“ ja „pada“ on „askel“ tai „tie“. Toiset tiedemiehet ovat kääntäneet „uskonnon askeleet“ ja „uskonnon tie“, vieläpä „peruslaki“ tai „uskonnon perusta“ y. m. Totta on, että „dharma“

on monimerkityksinen sana, jota on mahdoton sattuvasti kääntää, mutta koska Buddha itse käytti sitä sanaa oppinsa yleisnimenä, olemme katsoneet sopivaksi suomentaa kirjan nimen sanoilla „Buddhanopin tie“.

Buddhan elämäkerrasta ja muista buddhanuskoa koskevista asioista luetaan Olcottin kirjassa *Buddhalainen katkismus,* joka on ilmestynyt suomeksi Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen kustannuksella ja johon lukijaa viittaamme.

P. E.

I.

Kaksoissäkeet.

1. Se mitä olemme on kaikki tulosta siitä mitä olemme ajatelleet: se perustuu ajatuksiimme, se on ajatuksistamme rakennettu. Jos ihminen puhuu tai toimii pahoin ajatellen, seuraa kärsimys häntä niinkuin pyörä rattaita vetävän härjän kintereillä.

2. Se mitä olemme on kaikki tulosta siitä mitä olemme ajatelleet: se perustuu ajatuksiimme, se on ajatuksistamme rakennettu. Jos ihminen puhuu tai toimii puhdasta ajatellen, seuraa onni häntä niinkuin poistumaton varjo.

3. „Hän minua loukkasi, hän löi, petti, hän ryösti minut“ — jotka tällaisia ajatuksia hautovat, niissä viha ei koskaan lakkaa.

4. „Hän minua loukkasi, hän löi, petti, hän ryösti minut“ — jotka eivät tällaisia ajatuksia haudo, niissä viha lakkaa.

5. Sillä viha ei vihalla konsanaan lopu: viha loppuu rakkaudella, tämä on vanha sääntö.

6. Maailma ei tiedä, että meidän kaikkien täytyy tähän loppua; mutta ne jotka sen tietävät lakkaavat heti riidoistaan.

7. Joka elää vain nautintoja pyytäen, aistimiaan hillitsemättä, ruuassaan kohtuutonna, laiskana ja heikkona, hänet Maara (kiusaaja) totisesti kaataa niinkuin tuuli heikon puun.

8. Joka elää nautintoja pyytämättä, hyvin hilliten aistimensa, ruuassaan kohtuullisena, vakaana ja vahvana, häntä Maara ei totisesti kaada enempää kuin tuuli vuorenharjaa.

9. Joka tahtoo ottaa ylleen keltaisen puvun olematta synnistä puhdistunut, joka myöskin ylenkatsoo kohtuutta ja totuutta, hän ei ansaitse keltaista pukua. [1])

Mutta joka on synnistä puhdistunut, kaikkiin hyveihin juurtunut ja myöskin kohtuuden ja totuuden saavuttanut, hän todella ansaitsee keltaisen puvun.

---

[1]) Buddhalaisten bhikkujen (kerjäläismunkkien) pukuna on keltainen vaippa.

11. Ne jotka epätodessa näkevät totuuden ja todessa epätoden, eivät koskaan pääse totuuteen vaan seuraavat turhia haluja.

12. Ne jotka tuntevat toden todessa ja epätoden epätodessa, ne pääsevät totuuteen ja seuraavat oikeita haluja.

13. Niinkuin sade tunkeutuu kehnokattoiseen taloon, niin himo murtautuu hillitsemättömään mieleen.

14. Niinkuin sade ei tunkeudu hyväkattoiseen taloon, niin ei himokaan tunkeudu hyvinhillittyyn mieleen.

15. Pahointekijä kärsii tässä maailmassa ja hän kärsii seuraavassa; hän kärsii kummassakin. Hän suree ja kärsii nähdessään omasta työstään (johtuvan) pahan.

16. Hyveen seuraaja iloitsee tässä maailmassa ja hän iloitsee seuraavassa; hän iloitsee kummassakin. Hän nauttii ja iloitsee nähdessään oman työnsä puhtauden.

17. Pahointekijä kärsii tässä maailmassa ja hän kärsii seuraavassa; hän kärsii kummassakin. Hän kärsii ajatellessaan mitä pahaa hän on tehnyt; hän kärsii enemmän käydessään pahaa tietä.

18. Hyveen seuraaja on onnellinen tässä maailmassa ja hän on onnellinen seuraavassa; hän on onnellinen kummassakin. Hän on onnellinen ajatellessaan mitä hyvää hän on tehnyt; hän on vielä onnellisempi käydessään hyvää tietä.

19. Ajattelematon ihminen, vaikka hän voisi toistaa suuren osan dharmaa mutta ei täytä sitä, ei hän ole osallinen pappiudesta, vaan on kuin lehmipaimen, joka laskee vieraitten lehmiä.

20. Opin seuraaja, vaikka hän voisi toistaa vain pienen osan dharmaa mutta on hylännyt himon ja vihan ja tyhmyyden ja omistaa todellisen tiedon ja mielenrauhan, hän huolehtimatta mistään tässä maailmassa tai tulevassa, on todella pappiudesta osallinen.

MIKSI MINUSTA TULI TEOSOFI?

I.

Minua on kehotettu kyhäämään Tietäjään kirjotussarja tästä aineesta. Tottelen kehotusta. Mutta ennen kun käyn aineeseen käsiksi, tahdon huomauttaa, että tämän kyhäelmän otsakkeensa perusteella täytyy olla elämäkerrallista laatua. Kun Tietäjän lukijoille siis esitän pääpiirteellisesti ne syyt, miksi minusta on tullut teosofisen maailmankatsomuksen harrastaja, saavat he myös tutustua siihen elämäni vaiheitten osaan, jossa henkiset harrastukseni etupäässä tulevat näkyviin.

Tässä kirjotussarjassa poikkean siitä yleisestä tavasta, että vielä elossa olevien samoin kuin kuolleittenkin ihmisten nimet lyhennetään paljaaksi alkukirjaimeksi, mikäli kirjottaja arvostelevasti puhuu oman persoonansa ympärillä olevista henkilöistä. Minä mainitsen heidän koko nimensä, koska uskon siten parhaiten esiintyväni rehellisenä. Jos joku tai jotkut näistä henkilöistä joutuvat nämä rivit lukemaan ja huomaavat minun poikenneen asiallisuudesta, niin on heillä oikeus tämän aikakauskirjan lehdillä korjata minun erehdykseni. Eivät he ainakaan voine syyttää minua „sala-ampumisesta“, koska en ole piilottanut heidän nimiään alkukirjainten taakse.

„Ei kuolleista muuta kuin hyvää“, sanotaan vainajista yleensä. Mutta kun minä teosofina en tunnusta fyysillisen ruumiin pois panemiselle sellaista merkitystä, minkä nykyinen muodollinen kristinoppi ja länsimainen materialismi sille antavat, ei mainittu sovinnainen puheenparsi sidokaan minua samalla tavalla. En kirjotuksessa esiintyvistä vainajista sanokaan semmoista, mitä en uskaltaisi sanoa heille „vasten silmiä“, jos ruumiissa eläisivät.

Äitini, joka kuoli 1901, oli harras „kirkkouskovainen“, s. o. etsi persoonallista autuutta vilpittömällä mielellä niitten rajojen ja säännösten sisällä mitkä protestanttisesta ja etupäässä lutherilaisesta kirkosta ovat välttämättömät. Siitä asti kun muistan, puhui hän lapsilleen ja ympäristölleen jumalasta, Jeesuksesta, autuudesta ja kadotuksesta. Kyyneleet juoksivat virtana hänen silmistään, kun hän luki virsikirjaa, postillaa tai sitä pientä „rukouskirjaa“, jonka oli saanut äitivainajaltaan periä. „Kuules, kuinka täälläkin sanotaan. Ota

lapsikulta armonajassa vaari autuutesi asiasta", sanoi hän usein minulle, keskeyttäen lukemisensa.

Minä olin myös lapsuudesta asti „jumalinen". Äidilleni en paljoa puhunut tunteistani, koska jonkinmoinen hävyntunne painosti minua. Sen sijaan olin itsekseni jumalinen. Missä tahansa luulin olevani yksin, rukoilin hartaasti jumalaa. Muistan hyvin, kun minut kerran oli jätetty yksin kotia. Vanhempani ja veljeni olivat menneet kotoa pois, jättäen minut yksin nukkumaan. Kun heräsin, oli iltahämärä. Yritin avata eteisen oven ja mennä äitiä etsimään, mutta en saanutkaan ovea auki. Vastapäätä tupaa oli valmistamaton huone, jota kutsuimme etutuvaksi. Tämän ikkunanreiästä oli ainoa mahdollisuus päästä ulos. Minä kapusin ikkunalle ja katsoin maahan. Päätäni huimasi, sillä ikkuna oli hyvin korkealla maasta. Pelkäsin taittavani jalkani, jos hyppäisin alas. Silloin palasin ikkunalta takaisin tupaan, laskeuduin polvilleni ja rukoilin jumalaa, että hän varjelisi, etten minä hypätessäni taittaisi jalkaani. Rukoillessani tunsin saavani suurta rohkeutta. Arvelematta menin uudestaan ikkunalle ja hyppäsin maahan, saamatta vähintäkään vammaa. Riensin sitten kylään hakemaan äitiä.

Myöhemmin asiaa tiedusteltuani sain tietää, että olin silloin 4 vuoden ikäinen. Tämä tapaus oli ensimäinen, josta alkaen olen pannut merkille „rukouksen kuulemisia".

Kun äiti pärevalkean valossa iltasin veisasi virsikirjasta, makasin minä kauan valveella ja kuuntelin hänen veisuutaan. Kaikki, mitä hän puhui ja veisasi taivaan ilosta, teki minuun iloisen vaikutuksen, mutta helvetin hirmut pelottivat minua kovasti. Kun äiti iltasin seisoi takan ääressä ruokaa valmistamassa, leikin minä hänen tietämättään taivasta ja helvettiä. Muurista ulkoni tiilenpää. Se oli taivas, ja takassa palava tuli oli helvetti. Minä taitoin päreestä pieniä tikkuja, jotka olivat olevinaan ihmisiä. Sekotin ne kädessäni, ja mille „armonvalinta" sattui, sen panin tuolle tiilenpätkälle. Riemuitsin suuresti, että sielu oli pelastettu ja päässyt taivaaseen. Mutta voi sitä raukkaa, jolta „armonovi" suletiin! Se joutui helvettiin. Kyynelsilmin heitin „kadotettua sielua" edustavan tikun äidin huomaamatta takkaan.

Hirveän tuskallisen vaikutuksen tekivät äsken mainitussa äidin rukouskirjassa ne paikat, joissa puhuttiin helvetin kauhuista. Muistan hyvin, kun äiti suurella painolla ja verkalleen usein luki sanat: „Jos kirottu sielu sadan vuoden sisällä vuodattaisi yhden ainoan kyynelen ja sillä täyttäisi kaikki maailman ojat ja meret, niin olisi hänen vaivansa

loppu helvetissä yhtä kaukana kuin silloinkin kun hän sinne joutui."

Kun oltiin saunan lavolla, sanoi äitini usein: „Muista, lapsikulta, helvetin kuumuutta."

Kun alinomaa kuulin puhuttavan helvetistä ja perkeleistä — joita äitini puheen mukaan oli ilmassa ympärillämme „pankkopaksulta kuin sääskiä", vaikka jumala suuressa armossaan piti silmämme sellaisina, ettemme niitä nähneet — valtasi minut usein kamala epätoivo. Sanoin näet itselleni, että minä jos kukaan muu helvettiin joutuisin, sillä en tuntenut itseäni niin hyväksi, että olisin sitä välttänyt. Ja kun ajottain koetin uskoa, että minut jumalan pojan uhrikuoleman tähden siltä varjeltaisiin, heräsi minussa usein tällainen „kapinallinen" kysymys: „Kuinka voin minä iloita taivaassa, kun niin paljo muita ihmisiä kituu helvetissä?" Kun uskalsin ilmottaa hätäni äidille, lohdutteli tämä minua, sanoen: „Jumala tekee meidät sellaisiksi, ettemme taivaassa ollessamme ollenkaan muista kadotuksessa olevia jumalattomia, emme edes läheisiä sukulaisiamme." Mutta tällainen lohdutus ei tahtonut minulle kelvata. Koetin tahtomattanikin asettua jonkun helvetissä kituvan kannalle ja kärsin sanomattomasti. Toisinaan, erittäinkin saunan lavolla ollessani, koetin „paaduttaa" itseäni ja sanoin itselleni: „Jos niin lukemattomat muut ihmiset iankaikkisesti jaksavat helvetissä elää, niin kyllä kai minäkin siellä sitten toimeen tulen."

Varhaisimmasta lapsuudestani muistan äitini puhuneen anteeksiantamattomasta synnistä. Hän sanoi väärää valaa semmoiseksi synniksi. Ei kestänyt kauan, kun minun mielikuvitukseni rupesi ahkerasti työskentelemään. Luulin tehneeni paljon vääriä valoja. Monena vuotena olin aivan kuin riivattu. Minun piti vannoa esim. juoksevani joku matka niin ja niin lyhyessä ajassa. Jos en jaksaisi sitä määrätyssä ajassa juosta, olisin väärän valan tekijä ja semmoisena auttamattomasti tuomittu helvettiin. Minä kärsin hirveitä tuskia. Joskus pilkisti minulle pieni toivonsäde, kun muistui mieleeni joku raamatunpaikka, jossa luvattiin syntiselle armoa.

Olin usein äitini kanssa matkalla. Kun äiti meni asuntoihin ja jätti minut tien viereen istumaan, otin hänen kopastaan virsikirjan ja hain sieltä lohdutusta. Avasin kirjan ja laskin silmät ummessa sormeni jollekin paikalle. Kun sitten luin tämän kohdan, riippui kohtaloni toistaiseksi siitä. Jos siinä puhuttiin lohduttavasti, oli minulla vielä pelastuksen toivoa. Jos siinä taas puhuttiin ankaroita sanoja, olin helvetin oma.

Vähitellen saatoin sen verran „paaduttaa“ itseni, että koetin torjua luotani tuollaiset ajatukset. Mutta keväällä 1884 — ollessani 4:nnellä luokalla Turun suomalaisessa lyseossa — palasi helvetinpelko kahta kauheampana tajuntaani. Hätäni tuli niin suureksi, että muutkin ihmiset huomasivat minussa jotakin kummallista. Koulussa olin usein hajamielinen ja heräsin ikäänkuin unesta, kun opettaja minulta kysyi. Sekä opettajat että oppilaat tekivät minusta pientä pilaa. Kukaan ei tietänyt hajamielisyyteni todellista syytä. Mutta ei kauan kestänyt kun muutamat luokkatoverini rupesivat minua vainoomaan „jumalisuuden“ tähden. Vierustoverini pilkkasi minua törkeillä sanoilla, ja pahimmat pukarit vaanivat minua kadunkulmauksissa y. m. antaakseen minulle „selkään“.

Aamu- ja iltarukoushetket ja uskontotunnit olivat minusta sanomattoman ihania. Mutta keskellä uskontotunnin ihanuutta heräsi tajunnassani kysymyksiä, jotka masensivat hetkellisen mielenrauhani. Kun uskonnonopettajamme lehtori Emil Almberg, joka oli vakavannäköinen mies, ja jota minä suuresti kunnioitin, kerran puhui kasteesta ja sanoi, että kristillisyyden ensi aikoina kastettiin ainoastaan ikääntulleita ihmisiä, jotka tunnustivat syntinsä ja pyysivät päästä kasteelle, lisäten, että kirkko sittemmin on nähnyt hyväksi kastaa pieniä lapsiakin, nousi minun sisässäni heti ankara myrsky. Olisin tahtonut tietää, millä oikeudella kirkko oli ensikristittyjen tavasta poikennut, mutta oppilas ei ainakaan silloin saanut luokalla kysyä opettajalta sellaisia asioita. Kun opetustunti oli päättynyt, rupesin minä kiireesti puhumaan tovereilleni tuosta asiasta ja väitin, että myöhempi kristillinen kirkko on tehnyt itsensä syypääksi törkeään väärennykseen. Mutta minä en saanut miltään suunnalta kannatusta. Kaikki oppitoverini, joille asiasta puhuin, pitivät koko kysymyksen perin arvottomana ja ihmettelivät minun turhamaisuuttani. Mutta tämän uskontotunnin jälkeen meni minuun paholainen. En enää tuntenut semmoista vetäymystä enkä kunnioitusta mainittuun opettajaan, koska hän ei selittänyt syitä, joitten nojalla myöhempi kristillinen kirkko oli poikennut apostolien opista ja menettelytavoista.

Sielunhätäni uskoin äidilleni, joka koetti minua parhaansa mukaan lohduttaa. Mutta hänen lohdutuksestaan en mitään rauhaa saanut. Hän ei näet osannut minulle selvittää tuon anteeksiantamattoman synnin merkitystä. Luin Lutherin postillaa, mutta se ei vähääkään lieventänyt hätääni. Hebrealaiskirjeen 10 luku pelotti minua kauheasti. Ja kun tutkin

elämääni, en kuitenkaan tietänyt mitään erinomaista tehneeni. En ollut edes koskaan nauttinut väkijuomia, en käynyt tanssissa, en vielä koskaan ottanut pelikorttia käteeni enkä tietänyt sukupuolielämästäkään muuta kuin mitä jostakin terveysopillisesta kirjasta olin lukenut. Ja kuitenkin olin minä auttamattomasti tuomittu helvettiin sentähden, että olin tehnyt syntiä pyhää henkeä vastaan.

Hädässäni päätin hakea lohdutusta „heränneiltä“ papeilta. Ensin menin entisen uskonto-opettajani, jumaluusopin tohtori E. J. Savolinin luo, joka silloin oli Kaarinan kappalaisena. Kun tälle kerroin asiani, lohdutti hän minua, käskien minun maata Jeesuksen helmassa. Olin yötä hänen asuntonsa lähellä olevassa mökissä ja nukuin rauhallisesti. Aamulla menin saamaan lisälohdutusta. Mutta nyt oli herra jumaluusopin tohtori toisella tuulella. Kun minä hänelle päivittelin, etten tietänyt minkäänlaista erityistä syntiä tehneeni, sanoi hän: „Kuka tietää?“ Ja tällä evästyksellä lähetti minut pois se pappismies, jonka saarnaa olin vuosikausia suurella nautinnolla kuunnellut, koska siinä oli mielestäni sellaista, mikä tyydytti sekä järkeä että oikeudentuntoa enemmän kuin muitten pappien saarnat.

Jälestäpäin olen monta kertaa itseltäni kysynyt, eikö jumaluusopin tohtorin helisevää titteliä kantava mies todellakaan osannut paremmin lohduttaa hätääntynyttä koulupoikaa ja omaa entistä oppilastaan, vai eikö hän tahtonut sitä tehdä. Sittemmin olen päässyt siihen johtopäätökseen, ettei hän todella osannut minua lohduttaa, koska ei itsekään ymmärtänyt, mitä „armon hengen pilkkaamisella“ tarkotetaan. Tuollaisten asiain ymmärtäminen kuuluu näet „salaisen viisauden“ alaan, tiedon, jota ei länsimaisilla papeilla ole.

Menin sitten saman pitäjään kirkkoherran, rovasti G. F. Mellbergin luo, joka oli maineessa hyvänä „evankeliuminsaarnaajana“. Kun menin Kaarinan pappilaan ja pyysin puhutella rovastia, haettiin tämä kamarista. Kerroin hänelle asiani. Hän palasi kamariinsa ja aikoi vetää oven kiinni, mutta minä menin hänen perässään sisälle. Hämmästykseni oli suuri, kun pappi käsiään hieroen — hänellä oli saarnatessaankin tapana niin tehdä — sanoi minulle:

„Lue toista uskonkappaletta“.

Tuollaisella lohdutuksella lähetti hän minut pois. Ja minä tunsin „toisen uskonkappaleen“ sangen hyvin, koska olin sen lukemattomia kertoja kinkereilläkin ulkoa lukenut!

Vielä kävin kotipitäjääni Paimion silloisen kappalaisen

A. L. Vilénin luona. Se lohdutus, jonka häneltä sain, oli näin kuuluva:

„Jumalalla on meistä rauhanajatukset“. Mutta tämä oli kuitenkin paras kaikesta, mitä papeilta sain.

Tähän aikaan vaivasi minua toinenkin polttava kysymys. Se koski Juudas Iskariotia. Kun häntä kutsuttiin kadotuksen lapseksi, tuntui minusta siltä, että hän oli ihmiskunnan autuuden väline, koska hän kavalsi mestarinsa, jonka ristinkuolemasta kristillisen jumaluusopin mukaan ihmisten pelastus riippuu.

Kun kerran kävelin Turussa äitini kanssa, sanoi tämä: „Minä vihaan kovasti noita juutalaisia“.

„Minkätähden“, kysyin minä.

„Sentähden, että heidän esi-isänsä tappoivat Kristuksen“, vastasi äitini.

„Teidänhän tulisi päinvastoin olla kiitollinen juutalaisille, koska nämät ovat tappaneet Kristuksen autuudeksenne“ huomautin minä.

Äidilläni ei ollut siihen mitään sanottavaa.

Ajattelin tästä Juudas Iskariotin kysymyksestä kirjottaa pastori Hjerpelle, mutta luovuin aikeestani häneltä erääseen edelliseen kirjeeseeni saamani omituisen vastauksen johdosta.

Seuraavassa osassa esitän niitä yhä voimakkaampia sysäyksiä, jotka ovat sielussani jouduttaneet teosofisen maailmankatsomuksen kehitystä.

Aate.

SYMBOLIIKKAA

(Jatk. viime numeroon).

Katsokaamme sitten toista teosofista perusoppia, jälleensyntymistä. Raamatussa kerrotaan Jumalan vedenpaisumuksen ohi mentyä lausuneen harvoille eloonjääneille: „Niinkauan kuin maa seisoo, ei pidä kylväminen ja niittäminen, vilu ja helle, suvi ja talvi, päivä ja yö lakkaaman“. Siinä on ilmaistuna yksi maailman johtavia lakeja, aikakautinen laki, jonka mukaan kaikki elämä, kaikki kehitys tapahtuu jaksoittain. Ainainen kiertokulku vallitsee kaikessa. Päivää seuraa yö, yötä taas uusi päivä, elämää seuraa kuolema, ja „kuolleena olon“ jälkeen alkaa uusi elämä. Jo Plaato on

osottanut, kuinka luonnotonta olisi, jos elävien valtakunnasta kaikki menisi tuonelaan eikä tuonelasta mitään enää palaisi.

Monin tavoin ilmenee luonnossa tämä laki, jonka yksi puoli on jälleensyntyminen. Vuorenrinteellä seisoo iänikuinen tammi, vahvoilla juurillaan kiinni maaperässä. Joka vuosi se luo uuden lehtivaipan, jolla se ilmasta ja auringonvalosta kokoo itselleen elonaineksia ja lisää kasvuaan uudella kerroksella. Syksyllä tämä lehtivaippa siltä häviää, se itse vaipuu ajaksi horroksiin eläen kokoomistaan varastoista ja herää taas keväällä uuteen eloon. Samaten ihmisen korkeampi osa kutakin elämää varten luo uuden personallisen minän, joka kerää uusia kokemuksia ja siten lisää rungon kasvua mutta itse on tuomittu ajallansa kuolemaan.

Vanha viisaus opettaa, että ihminen kuoltuaan siirtyy toisiin maailmoihin ja uusiin tajuntatiloihin, ensiksi tuonelaan, sitten taivaasen. Mutta kuinka tämä on mahdollista? kysyy tiede ja viittaa siihen, että ihmisen personallinen tajunta on ruumiista riippuvainen. Tässä on taaskin luonto antanut erinomaisen esimerkin — perhosessa. Se elää ensin vuosikausia toukkana maan sisällä raskasta työtä tehden: tätä vastaa ihmisen maallinen, usein hyvinkin vaikea työkausi. Tämän jälkeen toukka menettää tajuntansa mutta sen sijaan alkaa kotelon elonkausi. Ja ihmeellisen elävästi tämä muistuttaa useiden ihmisten kuolemanjälkeistä tilaa astralimaailmassa salatieteellisten kertomusten mukaan. He elävät näet silloin kuin kuoreen sulettuina tietämättä ympäröivästä astralimaailmasta paljoakaan, viihtyen vain omissa maallisissa muistoissaan, hautoen sitovia mielihalujaan ja käsityksiään, kunnes ovat ne kuluttaneet loppuun ja voivat siirtyä taivaasen. Kotelokin puhkeaa ja esiin astuu kerrassaan uusi olento, perhonen, jonka elämä on pelkkää päivänpaistetta ja huoletonta iloa. Tiedämmehän, että moni perhonen ei oikeastaan kaipaa mitään ravintoa eläkseen vaan ainoastaan nautinnokseen imee kukista mettä. Se liitelee kukasta kukkaan eikä sillä varmaankaan ole mitään muistoa toukka- ja koteloaikansa karvaista kokemuksista ja raskaista ponnistuksista. Tämä on erinomainen kuva taivaselämästä: niin ihminenkin epäilemättä saa pukeutua uuteen ihanaan pukuun, unohtaa menneen elämän katkerat muistot ja viettää mitä ihanimman levonajan autuaallisten asunnoissa.

Kääntyäksemme karman lakiin ei tarvitse erikoisesti huomauttaa siitä ehdottomasta oikeudesta ja syyseurauksesta, mikä luonnossa vallitsee. Mutta onko mitään sattuvaa kuvaa karman lain korkeammasta vaikutuksesta? Mad. Bla-

vatsky usein viittasi siihen, kuinka lampeen heitetty kivi panee veden vireet käymään kehässä laitoja kohti, mistä ne taas taittuvat takaisin ja palaavat lähtökohtaansa. Tämä vedenkalvon vireileminen onkin silmälle mitä viehättävin näky. Jokainen liikkeelle pantu vire kulkee omaa rataansa sotkeutumatta muihin leikkaaviin ja risteileviin laineihin ja täten syntyy kerrassaan kaunis kokonaisuus, jos se esim. valokuvaamalla ikuistetaan. Vaistomaisesti me tätä katsellessamme tunnemme, että tämä on kuva luonnon toiminnasta. Näin mekin joka teollamme, joka ajatuksellamme panemme liikkeelle väräilyjä, jotka ehdottomasti kulkevat eteenpäin tuottaen seurauksen riippuen suunnastaan ja voimastaan ja sitten — älkäämme sitä unohtako — heijastuvat ja taittuvat takaisin ja kohtaavat liikkeellepanijan antaen hänen itsensä tuntea tekojensa seuraukset.

Ihmeellinen on tosiaankin luonnon suuri kuvasto. Jumalan ääretön majesteetti on niin korkea, niin häikäisevä, niin polttava, ettemme me, Hänen pienet lapsensa voisi Häntä peittämättömin silmin katsella ja — elää. Sentähden on Hän armossaan pukeutunut Luonnon ja Ilmennyksen verhoon, samalla kätkeytyäkseen ja paljastuakseen. Sydämemme sykähtelee riemusta, kun tunnemme Hänen läsnäolonsa kaikkein pienimmässä niinkuin suurimmassa, kaikkein alimmassa niinkuin ylimmässä ja tunnemme itse olevamme osia Hänen ilmenneestä Itsestään.

Näin on koko luonto täynnä samaa elämää, samaa tajuntaa, mikä ihmisessäkin on. Ja mitä syvemmälle siihen tunkeudutaan, sitä enempi siitä löydetään. Joku voi luulla, että tieteen kriitillinen tutkimus on riistävä luonnon kasvoilta sen salaperäisyyden ja runollisuuden vaipan ja osottava sen elottomaksi, tajuttomaksi, sekasotkuiseksi. Olkaamme huoleti. Tutkija saattaa hetkeksi sokaista omat silmänsä katsomalla yksinomaan kuorta ja tutkimalla pintaa yhä laajemmassa kehässä ulospäin. Mutta kun hän tämän perustuksella on rakentanut itselleen systeemin ja oman maailmankuvan ja luulee sen valmiiksi, hätkähtää hän yhtäkkiä, sillä eteensä on paljastunut joku odottamaton ilmiö, joka hänen laskujensa mukaan pitäisi olla aivan mahdoton. Silloin hänen on nöyrtyen tunnustaminen oman tietonsa vaillinaisuus ja ikuisen elämänarvotuksen majesteetti. Kokeellinen tiede ei voi käsitellä itse olioita sinänsä, sen tutkimusaseet eivät voi sanoa mitään syistä ja perusteista vaan ainoastaan ulkonaisista ilmennyksistä. Tämän myöntää niinkin piintynyt materialisti kuin Häckel. Sentähden tiede ei voi koskaan

ratkaista suuria elämänkysymyksiä! Sen ainoa tehtävä on konstateerata tosiasioita ja koettaa niissä löytää yhteisiä lakeja. Mutta ainoa „tieteellinen“ valaistus, minkä se voi antaa korkeammille kysymyksille, on se sama, mikä yleensäkin on tietomme lähteenä: se voi täällä „alhaalla“ havaita ilmiöitä, jotka meille ovat vertauskuvina ylempiä käsittääksemme. Näkyväinen maailma ei voi antaa „syntyjä syviä“ vaan ainoastaan viitata tien niihin. Koska se on yksi luonnon kerros eli taso, on kaikki olevainen siinä kyllä ilmaistuna, mutta ainoastaan kuvissa.

Ottakaamme esimerkki. Jo kaksikymmentä vuotta sitten olivat etevät tutkijat kumoomattomasti todistaneet, että ajatus on olio, joka aistimien välityksettä voi siirtyä toisesta ihmisestä toiseen. Mutta ei suuri yleisö eikä tiedemiesten enemmistö uha lakaan tahtonut näistä tutkimuksista ottaa selkoa, sentähden ettei tämä uusi tosiasia mahtunut entisten järjestelmien puitteihin, ettei se mitenkään ollut fyysillisen luonnon selvitettävissä. Vasta kun äskettäin keksittiin langaton sähkölennätin, joka tieteen tutkimuspiirissä sattuvasti vastaa ajatuksensiirtoa, silloin viimein itsepintaisinkin vastustus raukesi tyhjiin ja uskallettiin myöntää, että ajatuksensiirto on mahdollinen. Tämä ei kuitenkaan ollut minkään arvotuksen ratkaisu vaan uuden arvotuksen tunnustaminen, sillä sähkövirrat eivät ole suinkaan samaa kuin ajatusvirrat vaan ainoastaan niiden kuvia. Kun tutkimus käy piirissä ulospäin pintaa myöten, näyttää siltä kuin tultaisiin yhä suurempaan selvyyteen luonnosta, mutta heti kun tutkimus kääntyy päinvastaiseen suuntaan, syvyyttä kohti, niin jokainen uusi tosiasia vain lisää arvotusten lukua ja nöyryyttää ylpeätä itseviisauttamme.

Samalla tavoin kuin ajatuksensiirron on käynyt selvänäköisyyden. Huolimatta lukemattomista sekä historiallisista että nykyaikaisista esimerkeistä ei tahdottu tunnustaa, että ihmisen näkemys saattaa tunkeutua yli aineellisten esteittenkin valon pääsemättömiin paikkoihin. Taitavat kaivonetsijät esim. saattavat taikahaarukkansa avulla aivan ihmeteltävän tarkasti löytää maan alla pulppuavat vesilähteet kymmenien jalkojen syvyydeltä. Mutta tähän asianlaitaan ei mitenkään tahdottu panna huomiota, ennenkuin Röntgen keksi „näkymättömät“ x-säteensä, jotka paremmin tai huonommin läpäisevät kaikki aineet. Silloin vasta ymmärrettiin, että luonto on täynnä lukemattomia värähdyksiä, joista me ainoastaan muutamia tajuamme valona, lämpönä, äänenä j. n. e. ja että

ihmisessä voi kehittyä sellaisia aisteja, joilla hän pääsee yhteyteen muidenkin luonnon piirien kanssa.

Mitä enemmän sisässämme opimme tuntemaan totuutta, sitä enemmän sitä näemme ulkopuoleltakin. Oikeastaan emme osaa koskaan luottaa sisäiseen totuudentuntoomme, ennenkuin olemme sen tueksi ulkopuoleltamme löytäneet vastaavan kuvan; vasta silloin sen riemuiten tunnustamme.

Nyt nousee kysymys: onko tässä näkyväisessä luonnossa nähtävänä todistuksia myöskin teosofisista totuuksista? Katsokaamme ensiksi veljeyttä. Kaikkiyhteisyyden jumalallinen laki, joka ihmisten maailmassa ilmenee veljeytenä, on niin silminnähtävänä luonnossa, että sen tuntee jokainen, ken vähänkin osaa kuunnella luonnon kieltä. Kaikki runoilijat ja ajattelijat ovat sen nähneet ja julistaneet enemmän tai vähemmän itsetietoisesti. Sekä ahdasmielinen uskovainen että skeptillinen materialisti — kaikki voivat tämän ei ainoastaan teoretisesti myöntää vaan suurina hetkinä, jolloin he puhtain vilpittömin mielin ovat seisoneet luonnon helmassa, on tämä suuri totuus välittömästi astunut heidän sydämeensä autuaallisena voimakkaana varmuutena. Ja silloinkin kun ihminen pelkällä ymmärryksellään alkaa yksityiskohtia tutkia, on hän aina huomaava saman veljeyden eli yhteyden aatteen punaisena lankana kautta koko luonnon. Halvimmallakin matosella on oma paikkansa ja tehtävänsä, jokainen osa on kokonaisuudelle välttämätön. Vieläpä hävittävät voimatkin, pedot ja raateliat täyttävät luonnon taloudessa tärkeätä osaa. Monasti ovat ihmiset yrittäneet mestaroida luontoa ja väkivaltaisin keinoin hävittää jonkun olennon, jonka ovat tuominneet tykkänään vahingolliseksi, mutta ovat saaneet lyhytnäköisyyttään kipeästi katua.

Ihanin kuva tästä veljeyden totuudesta on kesäisellä kukkaisniityllä. Katsokaamme tuota moniväristä sopusointua. Kaikilla näillä kirjokukilla on oma luonteensa, omat ominaisuutensa. Toinen on vaatimaton, toinen nostaa ylpeästi päänsä; toinen on aisteja hurmaava, toinen katsoo maailmaa älykkäästi, kuten esim. voikukka. Toinen voi olla myrkyllinen tai okainen, toinen on sametinhieno. Mutta kaikki tyyni ovat ihania — kun ovat saaneet kasvaa oikealla paikalla ja vapaasti tuoda ilmi omaa yksilöllisyyttään. Jokainen on alallaan korvaamaton ja sopusoinnulle välttämätön. Me ihmiset voimme puolueettomasti katsella tätä kukkien maailmaa ja nauttia sen eri jäsenistä tahtomatta yhtäkään kadottaa, mutta samoilla silmillä voisi myöskin ihmistä korkeampi järkiolento — täytyyhän meidän ajatella sellaisten löytyvän —

katsella ihmisten maailmaa ja sen monia erilaisia aineksia. Me usein toivoisimme voivamme karkottaa ihmisperheestä jonkun pahan rikkaruohon, mutta niin ei tee Jumala: hän antaa kaikkien kasvaa. Ei ole tarkotus, että olisimme samanlaisia vaan suvaitsevaisia toisillemme.

V. H. V.

TUONELAN TUVILLA.

I.

Muuan runoilija.

Saavuin kerran astralisilla retkeilyilläni yksinäiseen metsäseutuun, jossa puiden lomasta näkyi kaunis ja sirotekoinen talo. Se oli rakennettu melkein kuin göötiläinen temppeli suippopäisine kattoineen, korkeine ikkunoineen ja taivasta tavottelevine tornineen. Suuntasin uteliaana askeleni sinne, nähdäkseni kuka niin runollisessa majassa asuskeli vai seisoiko talo tyhjänä.

Tyhjä se ei ollut, sen pian huomasin. Muutamassa ikkunassa näkyi vilaukselta pää ja kohta sen jälkeen ilmestyi suippokaariselle ovelle harmaasen yönuttuun puettu pieni, keski-ikäinen mies, sangen huolestunut ilme kasvoilla.

Ennenkuin ehdin tervehtiäkään, hän sanoi:

— Ah, tuletteko taloani katsomaan? Suokaa anteeksi, minä olen hyvin pahoillani, mutta en voi ottaa teitä vastaan. Nähkää, asuntoni ei ole vielä aivan kunnossa . . . ihmeellistä kyllä, hän lisäsi ikäänkuin itsekseen.

— En suinkaan tahdo teitä millään tavalla häiritä, vastasin kohteliaasti, vaikka miehen hieman naurettava ulkomuoto ja käytös lisäsi uteliaisuuttani, — tulin todella muuten vain katsomaan, kuka olisi tämän kauniin temppelin omistaja, mutta ell'en voi olla teille miksikään hyödyksi tai iloksi, niin . . .

Aioin juuri lisätä jotakin poismenostani, kun samalla kuulin oppaani (joka tällä kertaa pysyi näkymättömänä) kuiskaavan sydämeeni: „mene sisään ja ota oppia.“ Muutin siis ajatukseni ja lopetin puheeni näillä sanoilla:

— Niin toivon, että te kuitenkin suostutte näyttämään minulle asuntonne minun tähteni. Teidän talonne on siksi omituinen ja komea ja te olette itsi siksi etevännäköinen mies, että minulla varmaan olisi paljonkin oppimista teiltä.

Nyt miehen ulkonäkö muuttui. Hän ojentihe suoraksi ja huolestunut ilme katosi hänen kasvoiltaan. Ylpeän arvokkaana hän lausui:

— Te tunnette minut? . . . Niin, miksikä ette minua tuntisi . . . tuntevathan kaikki. Olen runoilija, Adalbert R., kuten tiedätte, ja palvelen kauneutta. Kauneus on jumalattareni.

Hän teki mahtipontisen liikkeen kädellään ja samassa hänen katsettaan kohtasi yönutun kulunut hiha. „Tuokin!“ hän mutisi itsekseen ja ajatuksen nopeudella heitti päältään vieraita vastaanottamaan sopimat-

toman nuttunsa sekä seisoi nyt edessäni puettuna mallikelpoiseen mustaan bonjouriin.

— Te olette lukenut runojani? Te ihailette niitä? hän jatkoi puhettaan. — Niin. Entä tämä asuntoni? Se on taiteen temppeli. Se on työhuoneeni ja samalla inspiratsionini ja nerollisen tuotantokyvyni herättäjä. Niin, tehän sanoitte jo, että piditte sitä kauniina. Olen rakennuttanut sen aivan itseäni ja taidettani varten. Mutta käykäähän sisään.

Hän avasi oven ja kulki edellä. Astuimme avaraan ja valoisaan eteiseen, jossa oli kivinen mosaikilattia. Seiniä koristivat suuret maalaukset, jotka kuvasivat keskiaikaisia metsästysretkiä. Siinä oli ritareita ja ihania naisia, palvelijoita jouset olalla ja poikia haukkoineen.

Isäntäni tarkasti kasvojeni ilmettä ja lukiessaan siitä kiitosta itselleen, hän tyytyväisenä hymähti:

— Eikö teidänkin mielestänne keskiaika ole paljon runollisempi kuin meidän? hän kysyi. — Minä olen aina rakastanut sitä aikaa ihmiskunnan historiassa ja useimmat ballaadini kuvailevatkin keskiaikaisia tapoja ja tapahtumia.

Minun ei tarvinnut vastata myöntävästi hänen kysymykseensä keskiajan suuremmasta runollisuudesta, sillä lyhytkasvuinen ja vilkasluontoinen isäntäni puheli itse yhtämittaa.

— Olettehan lukenut ballaadini Erik Glippingin viimeisestä metsästysretkestä, joka päättyi hänen murhaansa Finnerupin ladossa? Olette tietenkin. Keskiaikainen tunnelma siinä runossa on erittäin onnistunut. Hyvä ystäväni, kuuluisa ruotsalainen runoilija H. on monta kertaa sanonut minulle, että se on runoistani paras. No niin, käydään nyt vastaanottohuoneeseeni.

Isäntäni astui taas edellä kynnyksen yli ja minä hänen kintereillään. Olin jo itsekseni ihmetellyt, mistä hänen äskeinen huolestunut ilmeensä oli johtunut, kun en ollut huomannut mitään puolitekoista tai puutteellista eteisessä, mutta nyt ymmärsin kohta syyn.

Huone, johon astuimme, oli tilava, korkea ja valoisa. Siinä oli pöydät ja sohvat ja mukavat nojatuolit ja seinillä komeat taulut ja peilit. Mutta en joutanut niitä tarkastamaan, sillä huomioni kiintyi heti muutamaan kummalliseen seikkaan. Lattia oli nimittäin tehty maalaamattomista ja höyläämättömistä, likaisen näköisistä laudoista, jotka huojuivat kulkiessa, sillä niitä ei oltu kiinnitetty pölkkyihin, vaan ne loikoivat sinänsä kuoppaisella ja paljaalla maalla. Lautojen lomitse näkyi mustankostea maaperä ja keskellä lattiaa oli aivan paljas paikka.

En osannut olla huudahtamatta hämmästyksestä. Ja hämmästykseni yltyi kahdenkertaiseksi, kun loin katseeni runoilija-isäntääni ja näin hänen taas aivan muuttuneen. Hän oli jälleen pieni huolestunut mies yönutussa.

— Ah sanoinhan, ettei tämä asuntoni vielä ole valmis, hän huudahti loukkaantuneella äänellä. — Merkillistä, kun ovat tällä tavalla rakentaneet. Ja minäkin olen jo niin paljon puuhaa ja vaivaa nähnyt . . .

Samassa hän syöksyi vastapäätä olevaan kolmanteen huoneesen, ja ennenkuin olin hämmästyksestäni toipunut, hän ilmestyi ovelle laahaten perässään lautaa, jolla nähtävästi aikoi paikata vierashuoneen lattiaa.

— Kun ovatkin tällä tavalla rakentaneet, hän mutisi itsekseen — Ovat jättäneet minun tehtäväkseni korjata ja laittaa lattiat. Onko tämä minunlaiseni miehen työtä? . . . Mutta mitä teen? Mielelläni muuttaisin muuanne, mutta ei ole rahaa . . . Oikein hävettää.

Hän koetti sovitella lautaa avonaiselle paikalle keskellä permantoa ja kääntyi minun puoleeni avuttoman lapsen rukoileva ilme kasvoillaan.

— Katsokaa nyt, hän sanoi, — eikö tämä ole kova kohtalo runoi-

lijalle? Enhän ehdi muuta tehdä kun korjailla näitä lattioita. Kirjotuksen ja runoilemisen täytyy ihan jäädä sikseen.

— Enkö voi teitä auttaa? kysäsin ja riensin hänen luokseen. — Kun nyt asetamme tämän laudan näin poikittain, niin pääsee kulkemaan putoamatta kuoppaan. Ja mielessäni tämä näin on kylliksi hyvä. Mitä te tästä enää välitätte? Ettehän tässä huoneessa työskentele. Jättäkää tämä lattia omaan onneensa . . .

Puhuin näin kuin lapselle, sillä otaksuin, että miestä vaivasi semmoinen astralinen hulluus, jota „elävät“ kutsuvat päähänpiintymäksi *(idée fixe)*. Mutta runoilijan silmät repeytyivät selko selälleen kauhusta ja hän huudahti:

— Ei, ei! En minä voi mitään jättää. En minä voi mitään kirjottaa, ennenkuin saan taloni reilaan. Työhuoneessani . . . työhuoneessani on asiat vielä hullummin. Tulkaahan ja katsokaa.

Seurasin häntä kolmannen huoneen ovelle ja katsoin sisään. Tämä oli työhuone. Seinät olivat täynnä kirjoja ja ikkunan luona oli isohko kirjotuspöytä monenlaisine tarpeineen ja paperineen. Huone olisi ollut kaikin puolin miellyttävä, ell'ei siltä olisi kokonaan puuttunut — permanto. Siellä täällä oli tosin laudanpätkä, mutta muuten lattiana oli kosteannäköinen suosammal, jonka vihreät mättäät tuntuivat kätkevän ties minkälaisia ilkeitä matelijoita. Minua ihan puistatti. Ja samalla säälitti miesraukkaa.

— Katsokaa nyt. Onko tämä ihmisen koti? hän sanoi surkuttelevalla äänellä ja kulki soiseen huoneesensa. — Jalat ihan kastuvat.

Ja todella likainen vesi loiski hänen jalkainsa alta, kun hän astuskeli vihreillä mättäillä.

— Tämmöisessä minun täytyy olla ja elellä. Ja miksi? hän valitteli. — Miksi? Miksi eivät ole rakentaneet taloani valmiiksi. Kun edes voisin muuttaa tästä pois. Tyytyisin kuinka pieneen tahansa . . . ja yksinkertaiseen . . . kunhan se olisi puhdas ja lämmin ja kunnollinen . . . Mutta raha, raha . . .

Katselin miestä tarkemmin ja rupesin ikäänkuin ymmärtämään.

— Eikö teidän ole ikävä yksin? kysyin.

Hän hämmästyi ja sanoi:

— Yksin! Enhän minä jouda tässä mitään ajattelemaan. Ja parempi onkin, ett'ei kukaan tule tänne, ennenkuin asunto on kunnossa. Yksin, sanotte? . . . Yksin? . . .

— Niin, eikö teillä ole omaisia? Vaimo ja lapset?

Hän katsoi minuun pelästyneenä.

— Vaimo ja lapset, hän hätäisesti virkkoi, — ei Agnes eikä pojai saa tulla tänne, niinkauan kuin kaikki vielä on puolitekoista. Ei, ei, kuinka minä tämmöisessä . . . Mutta te ymmärrätte itse, että minulla on kova kiire, sillä voivathan he tulla koska tahansa, ja silloin . . .

— Missä he sitten ovat?

— Missä? Kotona tietysti.

— Mikä paikka tämä sitten on?

— Tämä? Tämä on minun runoilijakotini. Tämä on minua varten. Kyllä hekin saavat tänne tulla, mutta vielä eivät. En tahtonut kertoa heille tästä, ennenkuin . . .

— Tiedättekö, että olette kuollut? kysyin äkkiä vakavalla äänenpainolla.

— Kuollut! hän kirkasi. — Minä kuollut! Mitä hulluuksia te puhutte?

— Niin, nähkää, tarkotan, että olette sitä, mitä ihmiset kutsuvat „kuolleeksi“. Itse asiassa ei tietysti ole mitään kuolemaa. Te olette vain

siirtynyt yhdestä maailmasta toiseen. Ette ole enää maan päällä „elävien“ joukossa. Olette nyt tuonelassa, vainajien valtakunnassa.

Hänen kasvonsa kalpenivat, hän tuijotti minuun kauhistuneena ja horjui pari askelta taaksepäin, kädet ojossa ikäänkuin näkymätöntä vaaraa torjuen. Ja hänen huulensa toistivat koneellisesti: „tuonelassa, vainajien valtakunnassa.“

Sitten hänen katseensa vaipui maahan ja hän virkkoi tuskin kuuluvasti:

— Olen sitä itsekin välistä pelolla aavistanut . . . Mutta kuinka se on mahdollista? . . . Voiko ihminen elää, vaikka hän on kuollut?

Yht'äkkiä hän katsahti ylös ja vihan puna nousi hänen kasvoilleen. Puiden nyrkkiään ja polkien jalallaan maahan, niin että vesi loiski ylt'ympäri, hän tuimasti huusi:

— Ei. Se ei ole mahdollista. Minä en ole kuollut. Te valehtelette. Kuka te olette? Menkää pois. En tahdo teitä nähdä. Kuollut! Ha ha haa! Onko kuolleella elävä ruumis? Onko kuolleella silmät ja suu? Onko kuolleella vaatteet? Te olette valehtelija, maailman suurin valehtelija. Katsokaa tänne! Tämmöisiäkö mättäitä on tuonelassa? Tuonelassako vesi näin pärskyy? Onko tuonelassa kiviset rakennukset? Onko tuonelassa huonekalut? Te valehtelette . . . Te koetatte pettää minua. Mutta minä sanon teille: pois minun näkyvistäni!

Vihansa vimmassa hän syöksyi kimppuuni ja aikoi työntää minut huoneesta. Olin kahden vaiheilla mitä tehdä, sillä vaikka mies minua säälitti tuntui hänen materialistinen itsepintaisuutensa voittamattoman voimakkaalta; mutta silloin oppaani ääni kehotti minua „auttamaan“, ja muitta mutkitta rupesin vimmattuun kaksintaisteluun runoilijan kanssa.

Hänen voimansa olivat suuret, sillä niihin keskittyi koko hänen intohimoinen vihansa kaikkea „henkisyyttä“ vastaan. Kamppailumme kesti kauan ja hänen vihansa tuntui ruumiissani raatelevana tuskana. Lopulta minun kumminkin täytyi voittaa, koska saatoin asettaa henkisen tahtoni voiman hänen eläimellistä himoaan vastaan. Hän kaatui alleni maahan ja vapisi käsissäni kuin haavan lehti. Suuret hikipisarat tippuivat hänen otsaltaan. Hän hengitti raskaasti ja vaivalla, mutta ei saanut sanaa suustaan.

Silloin nostin hänet syliini ja kannoin viereiseen huoneesen. Laskin hänet hellävaroen sohvalle ja sovitin tyynyn hänen päänsä tueksi.

— Nyt levätkää rauhassa vähän aikaa. Olette kovin väsynyt ja tarvitsette nukkua hetkisen.

Laskin käteni hänen otsalleen ja annoin vähän viileätä magnetismia virrata hänen aivoihinsa. Hän vaipui heti virvottavaan uneen.

Tiesin, että hän ei nukkuisi kauan maallisessa ajassa laskettuna, ja istuin sentähden nojatuoliin odottamaan hänen heräämistään ja sillä välin miettimään, minkälaisista elämänlangoista hänenkin raukan kohtalo oli punottu.

En ollut mietteissäni vielä päässyt tyydyttäviin lopputuloksiin, kun nukkuja jo heräsi. Hän avasi silmänsä ja tähysteli ihmetellen ympäriinsä, kohosi istualleen ja lausui sanomattoman pettyneellä äänellä:

— Ah, untako se vain olikin.

Kaikki viha oli kadonnut hänen kasvoiltaan. Niissä kuvastui taas avuttoman lapsen rukoileva ilme. Havaitessaan minut hänen muistinsa näkyi palaavan ja hän sanoi hiljaan:

— Tekö vielä täällä? . . . Se oli siis unta . . . Sitten hän lisäsi vilkkaammin, hymyillen surunvoittoisesti:

— Te voititte minut äsken. Oletteko hyvin pahoillanne? Suokaa anteeksi kiivastumiseni, en tiedä mikä minuun tuli.

— Olkaa huoleti, vastasin ystävällisesti. — Suon teille mielelläni anteeksi. Mutta kertokaa minulle nyt unenne.

— Voinhan sen kertoa, kun taas olen täällä yksin, hän sanoi, ja heittäysi jälleen pitkäkseen sohvalle. — Ei se oikeastaan ollut unta. Se oli nuoruuden muisto. Olin jälleen nuori ja morsiameni luona. Agnes oli nuori tyttö. Me kävelimme puistossa järven rannalla. Oli syyskesän ilta lumoavine kuutamoineen. Tyyni oli järven pinta ja äänettöminä seisoivat metsän puut. Koko luonto kuunteli, kun Agnes ja minä vannoimme toisillemme ikuisen uskollisuuden valat. Minun sydämeni oli taas täynnä nuoruuden rakkautta ja uskoa ja toivoa. „Korkealle ihanteiden kukkuloille meidän yhteinen kulkumme käy“, vannoin minä Agnekselle. „Meidän elämämme on oleva satua, se on oleva kukkain poimimista runouden ruusutarhassa ja hedelmäin nauttimista maineen maailmassa. Kun sinä tulet omakseni, Agnes, niin laulullani voitan koko ihmiskunnan ihailun!“ Niin minä vannoin ja lemmittyni uskoi ja katsoi silmiini ihaillen. Ja me olimme onnelliset. Oi niitä nuoruuden päiviä ja tätä uneni elävää muistoa. Mennyt, mennyt on se aika . . .

Äkkiä hän taas kavahti istualle. Hänen silmänsä katsoivat minuun arasti ja hän kysyi:

— Mutta missä minä nyt olen? Sanokaa, onko totta . . . sanokaa jumalan tähden, onko totta, että minä olen kuollut?

— Totta on. Te olette kuollut ja kuitenkin elävä. Te olette tuonelassa, kuten äsken jo sanoin.

— Tuonelassa? Eikö tämä sitten olekaan helvetti? Totta puhuakseni olen välistä pelännyt, että tämä olisi helvetti. Sillä ajatelkaa, mitä tuskia täällä kärsin. Eikö tämä ole helvetti? Sanokaa totuus: eikö tämä ole ikuinen helvetti? Enkö minä ole kadotettu iankaikkisesti?

— Luuletteko, että helvetissä nähdään semmoisia unia kuin teidän äskeinen unenne oli?

— Niin . . . uneni . . . Hän vaipui ajatuksiinsa ja lisäsi hetken perästä: — Tämä siis ei ole helvetti. . . . Te kutsutte tätä tuonelaksi. Nähdäänkö siis tuonelassa autuaallisia unia?

— Teidän unenne oli taivainen näky, se oli ennustus tulevaisuudesta.

— Ennustus!? Luuletteko minun pääsevän taivaasen, minun, jumalankieltäjän, joka en ole mihinkään uskonut?

— Luulen varmasti. Ei yksikään ihminen ole taivaista ulossuljettu sen kauemmin kuin hän itse sulkee itseltään taivaan.

Hänen katseensa oli täynnä ihmettelyä, mutta samalla siinä alkoi kuvastua lapsellinen ilo ja uteliaisuus. Nyt minä rupesin selittämään hänelle, mitä ymmärsin kuoleman salaisuudesta. Selitin hänelle, kuinka kuolema on tarkotettu lepoajaksi ihmissielulle, mutta kuinka sielun ensin on puhdistuminen, ennenkuin se voi nousta taivaallisiin tähtitarhoihin. Puhuessani hän tuli yhä enemmän liikutetuksi ja lopuksi isot kyyneleet vierivät hänen poskillaan ja hän rupesi tunnustamaan:

— Oi minä olen suuri syntinen. En ole valaani pitänyt. Uskollisuutta vannoin vaimolleni, mutta pettänyt häntä olen, pettänyt, pettänyt monta kertaa. Vereni oli noiduttu, en koettanutkaan vastustaa kauneuden vetovoimaa . . . Tomua ja tuhkaa oli koko se kunnia, mikä minun osakseni tuli sokean maailman puolelta. Ei se tuntenut minua. Ei se tahtonut minua tuntea, minua, huonoa ihmistä. Se ihaili ja jumaloi runoilijaa . . .

Hänen tällä tavalla vaikeroidessa kuului äkkiä etäältä juhlallinen kuorolaulu. Se oli kuin katolinen kirkkohymni, jota tuhannet lapset enkelinkirkkaasti lauloivat. Nousimme molemmat pystyyn kuuntelemaan. Kun laulu tuntui lähenevän, kiiruhdimme ikkunalle ja näimme puiden

lomitse, kuinka pitkä jono valkoisiin puettuja lapsia hiljakseen kulki tiellä opettajan johdolla. Kaikki he näkyivät laulavan suurella hartaudella. Heidän perässään kulki suuri joukko vanhempia ja nuorempia ihmisiä, hekin kaikki hartaannäköisinä, vaikkeivät lauluun osaa ottaneet.

Toverini katsoi minuun kysyvästi ja minä selitin:

— Lapset ovat tiellä kouluun ja vanhemmat samaten. He käyvät koulua valmistuakseen taivaallista tutkintoa varten.

— Käydäänkö täällä koulua?

— Käydään tietenkin. Kuinka muuten voisi päästä taivaasen? Tämä on sielun puhdistuskoulua.

— Sittenhän minunkin ehkä . . .

— Epäilemättä. Teidän täytyy oppia rakentamaan oikea lattia tähän temppelimäiseen asuntoonne. Ette ennen pääse taivaasen. Sitä oppiaksenne teidän täytyy päästä kouluun.

— Niinkö? Tätä lattiatako? Minä jo luulin . . .

— Katsokaa, minä keskeytin, — jokainen ihminen rakentaa elämänsä aikana itselleen asunnon tuonelassa. Kuoltuaan hän muuttaa asuntoonsa. Jos siinä on vaillinaisuuksia tai turhuuksia, hänen täytyy se korjata ja laittaa. Te olette pitkin maallista elämäänne rakentanut höllälle pohjalle, likaiselle pohjalle, soiselle pohjalle . . .

— Minä ymmärrän, hän kuiskasi hiljaa ja hänen päänsä kallistui rintaa vasten. Mutta sitten hän katsoi ylös ja nuoruuden tulta oli hänen silmissään, kun hän lisäsi:

— Mutta tahdon korjata ja parantaa.

Sillä välin oli laulava lapsijoukko ehtinyt aivan ikkunan tasalle. Siellä se pysähtyi, lopetti laulunsa ja kääntyi kasvot runoilijan temppeliin päin. Ja kun me ihmetellen avasimme ikkunan, kajahti tuhansista sulo-äänisista lapsensuista maaniva huuto:

— Adalbert! Adalbert! Tule luoksemme ja liity meihin. Adalbert! Tule kouluun.

Ja kaikki ihmiset, nuoret ja vanhat, yhtyivät huutoon, ja se huuto oli kuin basunain ääni. Ja kaikki viittasivat ja tekivät rohkaisevia liikkeitä käsillään ja kutsuivat runoilijaa luokseen. Ja toverini kasvot kirkastuivat ja hän loi minuun voittoriemuisan katseen.

Sitten hän viittasi kädellään ja huusi heille vastaukseksi: „minä tulen, minä tulen“, ja minä näin, kuinka hän heitti ruman yönutun päältään ja oli puettu valkoiseen vaippaan niinkuin toiset ja riensi ulos heidän luokseen.

Ja minä läksin taas yksin kulkemaan ja jätin taakseni runoilijan kummallisen asunnon. Ja korviini kuului, kuinka lapsijoukko uudestaan oli alkanut laulaa juhlallista ja mieltä ylentävää ylistysvirttään.

Elia Vera.

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA.

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin.

99 Kysymys. U. K. Miksi Jeesuksen julkinen elämä oli kärsimystä, Gautama Buddhan ei? Sanoohan teosofia Jeesuksesta, että hän oli Viisauden Mestari ja Jumalan Poika (kts. esim. Annie Besantin kirjaa Esoterisk Kristendom, siv. 84). Kuitenkin Annie Besant samassa kirjassa puhuu Jeesuksen kärsimyksistä, hänen taisteluistaan ja kiusauksistaan korvessa, Gethsemanessa ja Golgatalla. Tätä en oikein ymmärrä. Eikö hän jo ollut päättänyt kehitystään ja jo ennen kärsinyt kaikki nämä tuskat? Vai tapahtuiko tämä vain esimerkiksi ihmisille, oliko kärsimys vain näennäinen? Vai oliko se todella korkealle kehittyneen hengen viimeinen askel täydellisyyttä kohti? Gautaman elämä, kun hän Buddhaksi oli tullut, oli korkeata täydellisyyttä, ilman kärsimyksiä ja taisteluita, samoinkuin hänen kuolemansa. Kun esim. Devadatta tahtoi hänet surmata, niin hänen kaikki yrityksensä kääntyivät häntä itseään vastaan ja hän sai kauhean lopun. Olisi hyvin mieltäkiinnittävää saada tähän — epäilemättä näennäiseen — ristiriitaan selvitys. Tästä on tosin annettu sellainen selitys, että Intiassa on hurskauden opettajia kaikkina aikoina pidetty suuressa arvossa, jonka vuoksi samanlainen kohtalo ei ollut mahdollinen Buddhalle kuin Jeesukselle (kta. Omatunto, marrask. 1907, siv. 243). Mutta tämä selitys tuskin pitää paikkansa, sillä Buddhaa suojeli ilmeisesti joku Suuri Tahto (esim. Devadattan vehkeiltä). Miksi se ei suojellut Jeesusta?

Vastaus. Näennäinen ristiriita on helposti ymmärrettävissä, jos kysyjä pitää kiinni lausumastaan ajatuksesta, että Jeesus oli korkealle kehittynyt henki, joka otti viimeiset askeleensa täydellisyyttä kohti. Jeesus otti siinä elämässään viimeisen vihkimyksensä, käyden samalla nopeasti läpi niiden vihkimysten, jotka hän jo ennen oli ottanut. Hän oli siis yksilö, jolla vielä oli karmaa; se kului nyt loppuun hänen julkisen opettajatoimensa aikana, jolloin hän erinomaisen puhtautensa ja epäitsekkyytensä takia sai palvella Logoksemme (jumalamme) välikappaleena ja ilmottajana. Buddhan laita oli toisin. Hän oli jo ennen ottanut kaikki vihkimykset ja toistettuaan ne lyhyesti sielussaan hän „heräymyksensä“ jälkeen bodhipuun alla vaelsi ympäri täydellisesti vapautettuna ihmisenä.

100 Kysymys. L. N. Tietäjän viime numerossa sanotaan pienen Aine Palomaan tapaturmaisesta kuolemasta puhuttaessa, että se oli „lain rangaistus, joka kohtasi pienokaista. Tämä oli tietysti edellisten elämäinsä aikana tehnyt „pahaa“, josta nyt sai fyysillisen kuoleman palkakseen“. (Siv. 32). Eikö tämmöinen tapaus siis mitenkään ole vanhempain karmaa?

Vastaus. Tietysti se kaikissa tapauksissa on myös vanhempain karma, joka heidän surunsa ja kärsimyksensä aiheuttaa. Mitä lapseen tulee, on se hänen karmansa ainoastaan siinä tapauksessa, että hän todella kärsii. Salatieteellisistä tutkimuksista päättäen tämä kuitenkin sattuu ani harvoin. Tavallisesti pienen lapsen kuolema ei tuota sille mitään kärsimystä, koska sen tajunta vielä on toisella tasolla.

101 Kysymys. M. M. Mistä on kotoisin uskollisen ja totisen rakkauden kaipuu? Toivoisihan jokainen ihminen saavansa omistaa ystävän,

jolle voisi purkaa sydämensä salaisuudet ja osottaa uskollisuuttaan ja rakkauttaan. Onko tämä nyt itsekästä, koska ei jaksa edes toivoa voivansa antaa sitä samaa kaikille?

Vastaus. Personallisen rakkauden kaipuu on ylevin inhimillinen tunne, kotoisin sielun syvimmästä. Ennenkuin ihminen kykenee epäitsekkäästi ja palavalla sydämellä rakastamaan toista yksilöä, ei hän mitenkään voi oppia Mestarin rakkaudella rakastamaan kaikkia.

102 Kysymys. E. A. Mitä arvelee „Tietäjän" toimitus Gottfried Plattnerin tarinasta, kirj. H. G. Wells, julkaistu viime vuonna Helsingin Kaiussa, n:o 39—45?

Vastaus. Emme tunne mainittua tarinaa. H. G. Wells on niitä uudenaikaisia kirjailijoita, joita varsinkin Englannissa on runsaasti ja jotka ovat hieman tutustuneet uudenaikaiseen spiritistiseen, okkultiseen ja teosofiseen kirjallisuuteen. Varsinkin Wells'in rikas mielikuvitus on tehnyt hänestä Englannin Jules Verne'n ja hänen kirjojaan käännetään monelle kielelle. Salatieteellisesti ja teosofisesti sivistynyttä lukijaa vaivaa kuitenkin usein se, että nämä kirjailijat eivät pidä mielikuvitustaan aina aisoissa eivätkä perusta kertomuksiaan vakaville tutkimuksille. Kirjailijan suurin kiusaus on ottaa tämänlaatuisia asioita pintapuoliselta eli niin sanoaksemme „sensatsionin" kannalta.

TIEN VARRELTA.

Teosofisen Seuran 32 vuosikokous. T. S:n vuosikokous pidettiin tällä kertaa Benaresin kaupungissa pohjois-Intiassa viime joulukuun 27 ja 28 p:nä. Presidentti Mrs. Annie Besant, avasi kokouksen ja luki ääneen laatimansa vuosikertomuksen. Lausuttuaan ensin muutamia kunnioitusta ja rakkautta uhkuvia sanoja presidentti-perustaja-vainajasta, eversti Olcottista, hän mainitsi, että everstin testamentti oli mitä yksinkertaisin, koska hän jo ennen oli lahjottanut melkein kaiken omaisuutensa T. S:lle. Jälellä oli vain 7,000 rupiita puhdasta rahaa, ja tästäkin summasta suurin osa lankesi T. S:lle, koska Olcott testamenttinsa toimeenpanijoille, neljälle teosofille, joista Annie Besant oli yksi, oli antanut täyden vallan käyttää rahat paraimman ymmärryksensä mukaan, sittenkun pienet velat ja säädökset oli suoritettu. Tehtyään sitten selkoa vuoden tapahtumista, joista mainittakoon kahden uuden osaston perustaminen: unkarilaisen ja suomalaisen, loi presidentti lyhyen katsauksen T. S:n kasvuun ja kehitykseen ja mainitsi, että vuosina 1889—1907 oli yhteensä T. S:n koko toimintakauden aikana perustettu 958 paikallisosastoa eri osissa maapalloa ja vastaanotettu noin 34,000 jäsentä. Koska kuitenkin paljon muutoksia on tapahtunut, monet jäsenet luopuneet ja monet paikallisyhdistykset hajonneet, oli vuoden 1907 lopussa toimivien looshien lukumäärä 567 ja olemassaolevien, vaikka „nukkuvien" luku 88, yhteensä 655 looshia; jäsenien lukumäärä taas 14,863. Vuoden 1907 kuluessa oli perustettu yhteensä 58 looshia. Sitten Mrs. Besant kertoi rikasvaiheisesta ja työteliäästä kiertomatkastaan y. m. ja lopetti seuraavilla mieleenpantavilla sanoilla:

Mrs. Besant'in neuvo. „Minkälaisen kertomuksen tulemme kirjottamaan edessämme olevan vuoden valkoisille lehdille? Tulkoon siitä semmoinen, jota mestariemme silmät vuoden lopussa surutta voivat katsella. Meidän keskellämme täytyy vallita monet erilaisuudet mielipiteissä, sillä me olemme kaikkia rotuja, kaikista maista ja kaikilla kehitysasteilla. Mutta nämä erilaisuudet ovat hyödyllisiä eivätkä vahingollisia, jos niihin ei sekotu epäilyksen ja vihan henki, vaan jos ne kasvavat rakkauden ilmapiirissä. Mestarien maailmanavarassa työssä tarvitaan kaikkia erilaisuuksia, ja ne, joita me rajotustemme ahdistamina pidämme vastustajinamme, voivat Mestarein käsissä olla hyödyllisiä välikappaleita. Monta maata on muokattava; monta menettelytapaa on noudatettava; monta erilaista työtä on tehtävä. Tarjotkoon jokainen meistä Mestareille paraimpansa, älkäämme katsoko karsain silmin muiden tarjoumuksia; sillä voipi sattua, että juuri se mikä meiltä puuttuu tulee sovitetuksi veljen tarjoumuksessa, veljen, joka täällä alhaalla on meidän vastustajamme, mutta joka ei silti — älkäämme tätä unohtako — välttämättä ole Heidän vastustajansa. Kun te valitsette johtajanne ja virkailijanne, katsokaa itsellenne henkilöitä, joilla on henkiset harrastukset ja jalo luonne, joiden elämä on puhdas ja jotka Mestareille ja sentähden heidän Seuralleen ovat uskolliset, sillä semmoisten ihmisten kautta voidaan luoda voimaa ylhäältäpäin Osastoihin. Kun olette löytäneet ne ihmiset, iloitkaa ja asettakaa heidät kunnian istuimillenne; mutta älkää etsikö niiltä yhtämielisyyttä kaikissa järjen asioissa tai enemmistön tunteiden kaikua ainoastaan. Semmoiset ihmiset voivat tehdä vain hyvää Seuralle, ja he palvelevat paraiten älyllisen vapauden ilmapiirissä. Järjen maailmassa ovat erilaisuudet omiansa rikastuttamaan; Hengen maailmassa yksin voi yhteys vallita saamatta aikaan seisahdusta. Monet elämät ovat takanamme, joissa olemme yhdessä eläneet ja työskennelleet; monta elämää on edessämme, joissa meidän täytyy rinnatusten elää ja tehdä työtä. Yhdistäköot rakkauden kultaiset siteet mitä karman rautakahleet on yhteen johtanut, ja tehkäämme työtä yksimielisesti, me jotka tiedämme, että Itse on yksi".

Teosofinen kirjallisuus vuonna 1907. Viime vuonna julkaistiin uusia teosofisia teoksia englannin kielellä 31. kpl. (alkuperäisiä), hollannin kielellä 18 kpl. (käännöksiä), ruotsin k. 2 kpl (käänn.), tanskan kielellä 3 (käänn.), saksan k. 4, ranskan k. 7 (käänn), espanjan k. 4 (2 alkuperäistä), italian k. 8 (2 alkup.), intialaisilla murteilla 7 (käänn.), suomen k. 6 (4 alkup.) Teosofisia aikakauskirjoja julkaistiin yhteensä 47 kpl. 16 eri kielellä, joista kokonaista 18 kappaletta englannin kielellä.

Ceylonin buddhalaiset koulut. Näitä kouluja, jotka perustettuina eversti Olcottin alotteesta ovat Teosofisen Seuran valvonnan alaisia ja joista suomenkielellä voidaan lukea kirjassa „H. S. Olcottin elämäntyö", on nyt yhteensä 222. Niistä avattiin viime vuonna 15. Opettajia oli yli 700 ja oppilaita noin 37,000. Mahinda Collegen johtaja Gallessa, Mr. F. L. Woodward, lähetti tammikuun alussa tänä vuonna kiertokirjeen jokaiselle Teosofisen Seuran paikallisyhdistykselle pyynnöllä, että ympäri maapalloa kerättäisiin varoja tämän oppikoulun laajentamista varten. Suomalaisenkin Osaston loosheista jotkut jo ovat kutsua kuunnellen lähettäneet avustuksensa ylisihteerille, joka ne toimittaa Intiaan. Suotava olisi, että ne looshit, jotka eivät vielä ole sitä tehneet, pikimmiten lähettäisivät keräämänsä rahasumman (jonka ei suinkaan tarvitse olla suuri) ylisihteerille tai muuten ilmottaisivat, etteivät ole tilaisuudessa avustamaan. Irtojäsenetkin ja muut, jotka tahtovat rovollaan avustaa tätä buddhalais-teosofista sivistystyötä, kehotetaan niin pian kuin mahdollista lähettämään avustuksensa Suomalaisen Osaston ylisihteerille Pekka Ervastille, os. Åggelby.

Kolmastoista osasto. Teosofisella Seuralla on 13 Sektsionia: amerikkalainen, brittiläinen, intialainen, australialainen, skandinavilainen, uusiseelantilainen, alankomaalainen, ranskalainen, italialainen, saksalainen, kuubalainen, unkarilainen ja suomalainen. Näistä Suomalainen Osasto on järjestyksessä kolmastoista. Tätä lukua 13 on aina pidetty fyysillisesti onnettomana lukuna. „Missä 13 on pöydässä, siinä yksi kuolee", sanotaan, ja kolmestatoista ystävästä yksi on petturi (Jeesus apostoleineen). Toivokaamme kuitenkin, ettei tällä „taikauskolla" ole mitään tekemistä meidän Osastomme kanssa. Mitä siitä, jos meillä tulisikin olemaan ulkonaisia vaikeuksia! Kellä ei niitä ole? Vaikeudet ja onnettomuudet ovat „valepukuisia siunauksia". Ne ovat olemassa sitä varten, että ne voitettaisiin. Ja mitä kalliin asiamme pettämiseen tulee, siitä me voimme jokainen varjella itseämme. Kun ei yksityinen jäsen petä, silloin ei petä Osastokaan.

Luku 13. Mutta onko luku 13 ehdottamasti onneton? Kaukana siitä. Se on sangen mystillinen luku. Sillä on korkea sisäinen merkitys. Se on henkeä tottelevan neitseellisen sielun luku ja on tällöin 12 veroinen. Meillä on vertauskuva luonnossa. Auringonvuosi sisältää 12 kuukautta, mutta sama vuosi sisältää 13 kuun kiertokautta; 12 on tässä yhtä kuin 13. Kuu on yöllä auringon edustaja ja valon välittäjä. Sielu on hengen ja ruumiin side. Tämä on „pimeätä puhetta" ja hulluutta niille, jotka eivät luvuissa näe mitään salaperäistä, mutta mystikot ja kabbalistit ymmärtävät.

Teosofia venäjän kielellä. Ilolla mainitsemme, että kovia kokenut veljeskansamme idässä vihdoin näkyy saaneen oikeuden julkisesti toimimaan teosofian puolesta ainakin kirjallisuuden välityksellä. Neljä teosofista kirjaa on ilmestynyt venäjän kielellä: Задачи Теософіи (Teosofian tehtävät), kirj. Alba; Свѣтъ на Пути и Карма (Valoa tielle ja Karma), kääntänt. Е. П.; Сокровенная Философія Индіи (Intian salainen viisaus), kääntänt. Е. П.; sekä Вопросы Теософіи, I (Teosofisia kysymyksiä, I), joka sisältää joukon artikkeleitä. Tänä vuonna on myös Pietarissa alkanut ilmestyä rikassisältöinen ja laaja teosofinen aikakauskirja nimeltä Вѣстникъ Теософіи, религіозно-философско-научный журналъ (Teosofian airut, uskonnollis-filosofis-tieteellinen aikakauskirja), jonka päätoimittaja on neiti Anna Kamenski, tunnettu T. S:n jäsen. Tämä aikakauskirja kertoo sitä paitsi, että on syntynyt kaksi toistakin teosofista aikakauslehteä Venäjällä, toinen Pietarissa, toinen Smolenskissa. Toivomme kaikkea menestystä näille jaloille hankkeille! Venäjän kansa on suuri ja jalo kansa; sitä odottaa merkillinen tulevaisuus, ja teosofisen liikkeen tehtävä on valmistaa tätä tulevaisuutta Venäjällä. Olkoon nyt tullut se aika, jolloin tämä valmistustyö tarmolla on alettava!

Suomalaisten paikallisyhdistysten toiminta tammikuulla 1908. Seuraavat paikallisyhdistykset ovat kertoneet Tietäjälle tammikuun toiminnastaan täten:

Vågen Helsingissä. Tammikuulla on pidetty yksi suljettu kokous jäseniä varten, jossa keskusteltiin juoksevista asioista, m. m. looshin työjärjestyksestä. Puheenjohtaja ehdotti että muodostettaisiin eri ryhmiä, joista kukin ottaisi yhden T. S:n ohjelmapykälän erityiseksi tutkimus- ja toiminta-alakseen; päätöstä ei kuitenkaan vielä tehty. Seurasi sitten rouva A. Gustavsonin esitelmä „rakkaudesta omaan tosi Itseemme"; tästä rakkaudesta johtui rakkaus muitakin ihmisiä kohtaan ja sen pitäisi olla

maallisen elämämme ojennusnuorana. Muuten on Vågen'in jäseniä y. m. kokoontunut säännöllisesti joka torstai-ilta, jolloin on luettu Annie Besantin „Ikivanhaa viisautta" ja keskusteltu luetun johdosta.

Etsijä Kurikassa. Tammikuun ajalla on pidetty neljä kokousta, 5, 12, 13 ja 26 p:nä. Ensimäisessä kokouksessa keskusteltiin vapaasti, toisessa luettiin ääneen kappale Annie Besantin kirjasta „Ihminen ja hänen ruumiinsa", kolmannessa keskusteltiin „vapaasta tahdosta ja välttämättömyydestä", jolloin kannattajia oli molemmallakin ajatussuunnalla. Pitemmän keskustelun jälkeen laadittiin kuitenkin tähän suuntaan kuuluva loppuponsi: maailman kaikkeutta hallitsee syyn ja seurauksen ehdoton laki, jonka alaisia kaikki ovat, sekä yksilöt että yhteiskunnat, kärsien kukin tekojensa seurauksia. Mutta oletamme, että ihmisellä on vapaa tahto, jota hän voi käyttää hyvän tai pahan palvelukseen. Valitessaan hyvän hän vähitellen vapautuu karman laista. Neljännessä kokouksessa luettiin ylisihteeriltä saapunut kiertokirje „looshien tehtävästä", jonka ehdotuksia päätettiin noudattaa, ja keskusteltiin seuraavana sunnuntaina toimeenpantavasta illanvietosta.

Sarastus Nokialla. Tammikuun aikana on pidetty 2 kokousta, 5 ja 26 p:nä. Kummankin kokouksen alussa on esimies pitänyt puheen „Itsekasvatuksesta" ja sitäpaitsi ensimmäisessä kokouksessa oli A. Koskisen alustama keskustelukysymys „kuinka meidän tulee rakastaa jumalaa". Toisessa kokouksessa luettiin ääneen ylisihteerin puhe „T. S. paikallisyhdistysten tehtävä", jota suurella mielenkiinnolla kuunneltiin tervetulleena ohjauksena yhdistyksen toiminnan alkaessa. Teosofista kirjallisuutta päätettiin ruveta levittämään paikkakunnalle ja valittiin sitä varten asiamieheksi yhdistyksen sihteeri.

Sampo Viipurissa. 5 p:nä pidetyssä kokouksessa piti M. Vepsäläinen ensin lyhyemmän esitelmän aineesta: „Ihmisen rakenne" ja sen jälkeen luki O. Mölsä kirjottamansa pienemmän esityksen „Teosofian suhteesta käytännölliseen elämään." 12 p:nä luki rouva Hilma Turunen yhdistyksen huoneustossa Pekka Ervastin esitelmän „Yleisestä veljeydestä", jota kuulemaan oli kaikille pääsy vapaa 25 pennin maksua vastaan. Kuulijoita oli noin 40. 19 p:nä luki G. Vuorenrinne ensin Pekka Ervastin esitelmän: „T. S. paikallisyhdistysten tehtävä", jonka jälkeen V. Suhonen esitti R. Bucheren käytännöllistä salatiedettä käsittelevästä kirjotussarjasta suomentamansa pienen kirjotelman „Ajatuksensiirrosta". 26 p:nä pidettiin yhdistyksen vuosikokous, jossa rahastonhoitaja teki ensiksi selvää yhdistyksen rahavaroista, ja on yhdistyksellä sen mukaan velkaa tätä nykyä 84: 55. Sitten luki kirjuri laatimansa vuosikertomuksen, kuvaten siinä yhdistyksen toimintaa sen perustamisesta vuosikokoukseen asti. Kirjastonhoitajan selostuksen mukaan on kirjastossa nykyään 30 suom. ja 132 ruots. nidosta. Suomalaisia kirjoja on kuitenkin kaikkiaan 45 kpl., joista useampia pienempiä on nidottu yhteen. Suomalaisia kirjoja on viime vuoden kuluessa lainattu 126 kertaa ja ruotsalaisia 41. Virkailijoiksi kuluvan vuoden ajaksi valittiin: puheenj. Aug. Öhberg, varapuh. G. Vuorenrinne, kirjuriksi V. Suhonen ja varalle yliopp. neiti Heta Hyytiäinen, rahastonh. O. Mölsä sekä kirjastonhoit. J. Naukkarinen. Lopuksi kerättiin Mahinda Collegen koululle Ceylonissa 28: 50, jotka lähetettiin ylisihteerille hänen kauttaan perille toimitettaviksi.

Aura Turussa. Tammikuun ajalla on yhdistys kuten viimekin vuonna kokoontunut joka maanantai-ilta. On luettu ääneen H. P. Blavatskyn kirjaa „Teosofian Avain" ja päästy sivulle 71. Luetun johdosta

on keskusteltu. Vaikkei ole saavutettu kouraan tuntuvia tuloksia, tuntuu kuitenkin, että teosofinen maailmankatsomus alkaa selvitä jäsenille. Ylisihteerin lähettämä kiertokirje on luettu kahdessa kokouksessa. Kokoukset on pidetty käsityöläisyhdistyksen huoneustossa, Brahekatu 4, ja samassa huoneustossa ovat Turun ruotsalaisetkin teosofit kokoontuneet.

Kalevala Helsingissä. Kokouksia on pidetty joka maanantai-ilta, mutta Tietäjälle on kerrottu vain 13 p:n kokouksesta, jolloin L. Kotkamaa pohjusti kysymyksen, miten teosofeina voitaisiin paraiten etsiä ja noudattaa totuutta. Keskustelussa ilmeni sitten kaksi pääajatussuuntaa: 1) totuutta voidaan paraiten tuntea niin, että koetetaan kääntyä omaan itseen, josta annetaan ympäristölle ainoastaan semmoista mitä sen tiedetään tarvitsevan ja jaksavan sulattaa (Aaltosen kanta); 2) siten, että totuuteen pyrkivä yksilö aina on upporehellinen ympäristölleen niinkuin hänen täytyy itselleenkin olla (Palomaan kanta).

Teosofia Forssassa. Herra Pentti Kyrölä, T. S:n jäsen, piti tammikuun 19 p:nä Forssassa esitelmän nimeltä „Mitä teosofia on?“ Kuulijoita ei ollut suuri joukko, mutta hämmästyneitä olivat kuulemastaan. Vaikka esitelmä kesti puolentoista tuntia, eivät tahtoneet salista poistua. Sanoipa muuan viimeksi saliin jäänyt: „miksikä ei ennemmin ole asioita esitetty sillä tapaa? Nyt sitä jotakin ymmärtää. Kun nyt tämä tulee ihmisille tiedoksi, niin varmaan saapuu toiste paljon enemmän kuulijoita.“ Toivotamme hyvää jatkoa esitelmänpitäjälle, sillä eloa näkyy olevan paljon, vaikka työmiehiä on vähän.

Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston ensimäinen vuosikokous pidetään Helsingissä maaliskuun 15 p:nä. Lähemmin kutsunnassa jäsenille. Samana päivänä pidetään myös Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen viides vuosikokous.